

Halid Bulić

Veznici

u savremenom
bosanskom
jeziku

Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu

HALID BULIĆ
**VEZNICI U SAVREMENOM
BOSANSKOM JEZIKU**

Halid Bulić
**VEZNICI U SAVREMENOM
BOSANSKOM JEZIKU**

Izdavač

Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu

Za izdavača

Muhamed Dželilović

Urednik

Dževad Karahasan

Recenzenti

Hasnija Muratagić-Tuna

Senahid Halilović

Ismail Palić

Dizajn i DTP

Asim Bilić

Štampa

S.O.R Grafostil, Sarajevo

Za štampariju

Damir Kobilic

© Halid Bulić 2021.

Sva prava pridržana. Nijedan dio ove publikacije ne smije se umnožavati na bilo koji način ili javno reproducirati bez prethodnog dopuštenja izdavača i autora.

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, Sarajevo

811.163.43'367.634

BULIĆ, Halid

Veznici u savremenom bosanskom jeziku / Halid Bulić. - Sarajevo :
Filozofski fakultet Univerziteta, 2021. - 384 str. : slika autora ; 25 cm

Podaci o autoru: str. [385]. - Bibliografija: str. 337-346 ; bibliografske i
druge bilješke uz tekst. - Registri.

ISBN 978-9958-625-99-2

COBISS.BH-ID 45172486

Halid Bulić

Veznici

u savremenom
bosanskom jeziku

Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu
2021.

Ova knjiga predstavlja djelimično izmijenjen tekst doktorske disertacije *Veznici u savremenom bosanskom jeziku*, koja je odbranjena na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu 19. 6. 2013. godine pred komisijom koju su činili prof. dr. Hasnija Muratagić-Tuna, prof. dr. Senahid Halilović i mentor prof. dr. Ismail Palić, koji su također i recenzenti ove knjige. Najsrdačnije zahvaljujem mentoru i članovima komisije na korisnim primjedbama i usmjerenjima.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	9
2. OSNOVNI POJMOVI I TERMINI.....	11
3. DOSADAŠNJI OPISI VEZNIKA.....	23
4. ODNOS VEZNIKA I DRUGIH VRSTA RIJEČI	29
4.1. Odnos veznika i imenica	31
4.2. Odnos veznika i glagola.....	38
4.3. Odnos veznika i zamjenica.....	58
4.4. Odnos veznika i priloga.....	85
4.5. Odnos veznika i uzvika.....	115
4.6. Odnos veznika i prijedloga	119
4.7. Odnos veznika i riječca.....	130
4.8. Složenost veznika.....	155
4.9. Zaključni stavovi o veznicima kao vrsti riječi.....	207
5. JUNKTORI	213
5.1. Funkcije junktora u rečenici	214
5.2. Odnosi između konjunkturâ i subjunkturâ.....	221
5.3. Konjunktori	265
5.3.1. Prosti konjunktori	269
5.3.2. Složeni konjunktori	275
5.4. Subjunktori.....	278
5.4.1. Prosti subjunktori.....	278
5.4.1.1. Veznički prosti subjunktori	278
5.4.1.2. Zamjenički prosti subjunktori	290
5.4.1.3. Priložni prosti subjunktori	292

5.4.2. Složeni subjunktori.....	297
5.4.2.1. Složeni subjunktori tipa <i>glagol</i> + <i>veznik</i>	298
5.4.2.2. Složeni subjunktori tipa <i>prijedlog</i> + <i>veznik</i>	298
5.4.2.3. Složeni subjunktori tipa <i>prijedlog</i> + <i>imenica</i> + <i>veznik</i>	302
5.4.2.4. Složeni subjunktori tipa <i>prilog</i> (<i>priloški izraz</i>) + <i>veznik</i>	303
5.4.2.5. Složeni subjunktori tipa <i>riječca</i> + <i>veznik</i>	305
5.4.2.6. Složeni subjunktori tipa <i>veznik</i> + <i>riječca</i>	311
5.4.2.7. Složeni subjunktori tipa <i>riječca</i> + <i>zamjenica</i>	312
5.4.2.8. Složeni subjunktori tipa <i>zamjenica</i> + <i>riječca</i>	314
5.4.2.9. Složeni subjunktori tipa <i>riječca</i> + <i>prilog</i>	315
5.4.2.10. Složeni subjunktori tipa <i>prilog</i> + <i>riječca</i>	317
6. ZAKLJUČAK.....	319
IZVORI	333
LITERATURA	337
BIBLIOGRAFSKA BILJEŠKA	349
IMENSKI INDEKS	351
PREDMETNI INDEKS	357
INDEKS JUNKTORA.....	367
SAŽETAK.....	373
SUMMARY	379
PODACI O AUTORU	385

1. UVOD

1.1. Istraživanje teme *Veznici u savremenom bosanskom jeziku* predstavlja naučno lingvističko, dominantno gramatičko, teorijsko istraživanje kome je cilj sinhronijska deskripcija veznika u savremenom bosanskom jeziku, i to veznika kao vrste riječi i veznika kao rečeničnih elemenata. To je istraživanje koje je značajno i za morfologiju i za sintaksu savremenog bosanskog jezika.

1.2. Podjela riječi na vrste jedan je od problema kojima se gramatika bavi od najstarijih vremena do danas, ali je taj problem toliko složen da nije riješen na zadovoljavajući način ni u jednom jeziku niti gramatičkoj tradiciji. Veznici su vrsta riječi koja se u gramatikama bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika redovno izdvaja i opisuje kao posebna vrsta riječi, ali nisu opisani ni u jednoj modernoj monografiji, iako to zaslužuju s obzirom na svoj značaj u jeziku i opisu jezika.

1.3. Cilj je ovoga istraživanja opisati prirodu veznika kao vrste riječi i kao dijelova rečenice, nedvosmisleno ih definirati, razgraničiti ih od drugih vrsta riječi i dijelova rečenice, opisati njihove funkcije u rečenici te izvršiti njihovu klasifikaciju i sačiniti njihov kompletan popis. Opis veznika ujedno je i doprinos opisu složenih rečenica savremenog bosanskog jezika.

1.4. Da bi se ostvario navedeni cilj, potrebno je izvršiti više zadataka. Najprije treba utvrditi na koji su način opisivani veznici u dosadašnjim gramatičkim opisima bosanskog jezika i međusobno ih usporediti, da bi se stekao uvid u složenost problematike i pravu prirodu veznika te se došlo do nedvosmislene definicije veznika. Zatim je potrebno teorijski i terminološki razgraničiti *veznike kao vrstu riječi* (na morfološkom nivou) i *veznike kao dio rečenice* (na sintaksičkom nivou), onda utvrditi kriterije zahvaljujući kojima će se na morfološkom nivou razlučiti veznici od drugih vrsta riječi te utvrditi kriterije na osnovu kojih će se na sintaksičkom nivou razlučiti veznici od drugih dijelova rečenice. Veoma je važan zadatak i analiza korpusa, velikog uzorka teksta na bosanskom jeziku. U tome uzorku treba pronaći primjere upotrebe veznika koji će potvrditi poznata saznanja o veznicima, ukazati na potrebu njihove korekcije ili uputiti na sasvim nove zaključke.

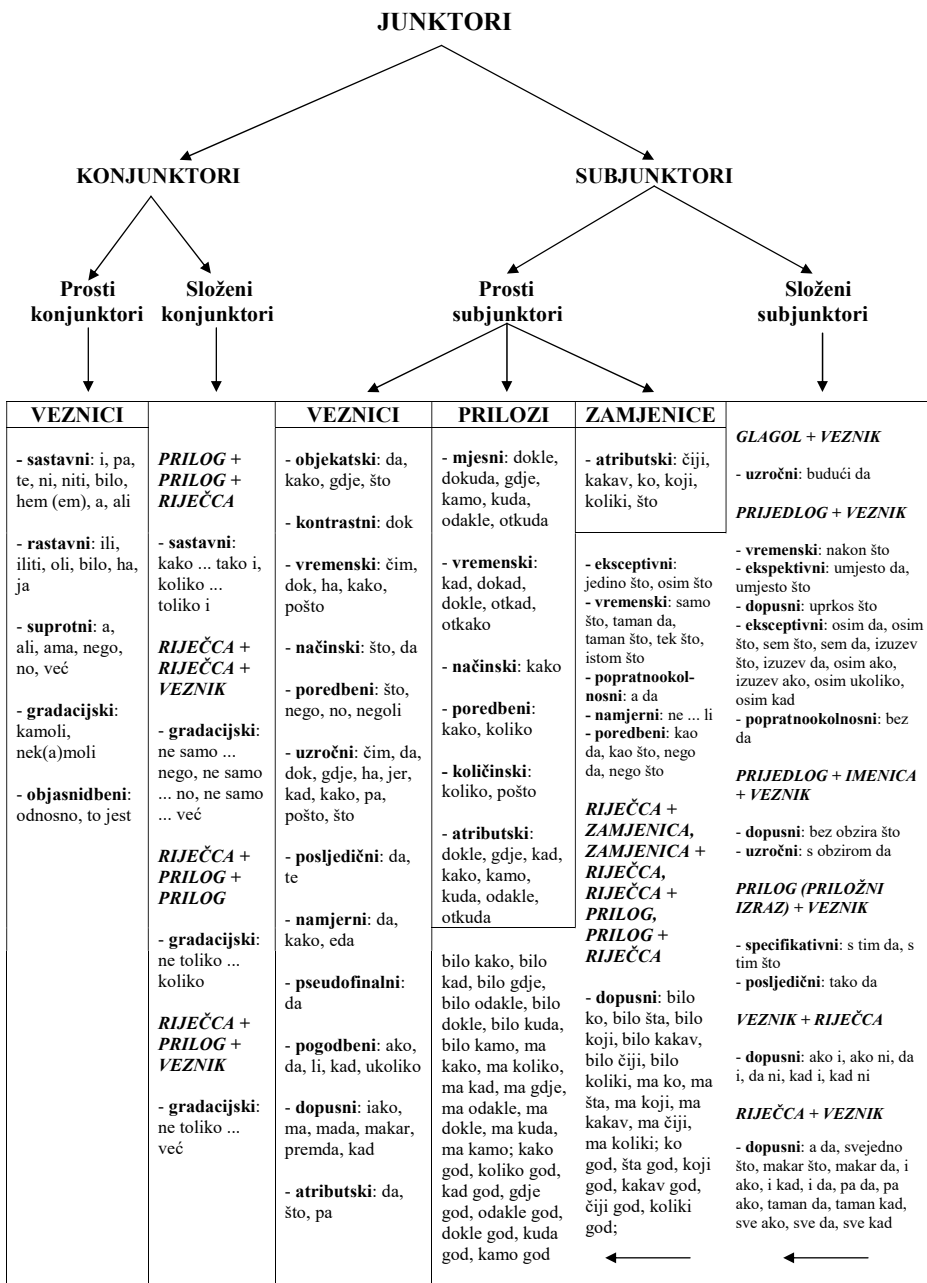
1.5. Završetkom navedenih zadataka u istraživanju veznika u savremenom bosanskom jeziku ostvarit će se navedeni naučni cilj. Također je potrebno spomenuti i da ovo istraživanje može biti i društveno korisno, prije svega zbog toga što su veznici tema koja je nezaobilazna u svim gramatičkim opisima i čije je detaljno opisivanje značajno za vjerniji opis strukture bosanskog jezika te što bi njihov detaljan opis omogućio lakše učenje bosanskog jezika onima kojima on nije maternji jezik. Saznanja o veznicima do kojih se dođe istraživanjem mogu biti korisna i prilikom izrade jednojezičkih i višejezičkih rječnika u kojima je jedan od jezika bosanski. Disertacija o veznicima bosanskog jezika mogla bi poslužiti i kao osnova za komparativna i tipološka istraživanja.

1.6. Istraživanje i opis veznika u ovoj disertaciji polazi od toga da postoje bar dva različita načina na koja treba razumjeti naziv *veznik* – i to *veznik kao vrsta riječi* i *veznik kao dio rečenice*, koji u dosadašnjoj bosnističkoj literaturi nisu dovoljno razgraničeni, te da je moguće ponuditi precizniju definiciju *veznika* od onih koje se navode u bosnističkoj literaturi. Naime, dosadašnje definicije ostavljaju mnogo mogućnosti da se neke druge vrste riječi shvate kao veznici.

1.7. U ovome radu dokazat će se i to da veznici sa sastavnim, rastavnim i suprotnim značenjem ne moraju uvijek biti koordinacijski, kako se dosad tvrdilo pa je neophodno razgraničiti formalne i semantičke kriterije klasifikacije veznika. Istraživanje će pokazati da dosadašnja gramatička literatura ne nudi kompletan popis veznika bosanskog jezika, iako se tvrdi da su veznici zatvoren skup riječi, tj. da su relativno malobrojni i da veoma sporo doživljavaju promjene u brojnosti te da mnoge mogućnosti upotrebe veznika s raznim značenjima dosad nisu opisane u gramatikama i rječnicima.

1.8. Istraživanje veznika bosanskog jezika u ovoj disertaciji izvršit će se na reprezentativnom i dovoljno velikom uzorku teksta napisanom na savremenom bosanskom jeziku. Najveći dio korpusa činit će djela bošnjačkih pisaca, žanrovski raznovrsna, koja se mogu smatrati relevantnim za proučavanje savremenog bosanskog jezika. Osim navedenih djela u korpus će biti uvrštena i po četiri teksta napisana dominantno publicističkim, naučnim i administrativnim stilom. Kompletan popis izvora koji sačinjavaju korpus naveden je na kraju rada u posebnom odjeljku pod naslovom *Izvori*.

Sljedeća slika prikazuje pregled junktora u bosanskom jeziku.

IZVORI

- ASS** – Abdulah Sidran, *Sarajevska zbirka*, BZK IP Preporod, Sarajevo, 1999.
- AIT** – Alija Isaković, *Taj čovjek*, Civitas, Sarajevo, 2004.
- ABI** – Amir Brka, *Izložba sitnih životinja*, Vrijeme, Zenica, 2003.
- ABM** – Amir Brka, *Monografija grada*, Centar za kulturu i obrazovanje, Tešanj, 2001.
- ATU** – Amir Talić, *Uglovima šetaju tajne: izabrane pjesme*, Centar za kulturu i obrazovanje, Tešanj, 2001.
- AKK** – Asmir Kujović, *Ko je zgazio gospođu Mjesec*, 3. izdanje, Vrijeme, Zenica, 2002.
- A** – Azra, godina XIII, broj 708, 22. septembar 2010.
- ČSD** – Ćamil Sijarić, *Drvo kraj Akova*, Univerzitetska riječ, Nikšić, 1990.
- DSP** – Derviš Sušić, *Pobune*, Svjetlost, Sarajevo, 1991.
- DSU** – Derviš Sušić, *Uhode*, Svjetlost, Sarajevo, 1971.
- DŽJS** – Dževad Jahić Azizov, *Stakleni mejt*, lirski zapisi, BH Most, Sarajevo, 1999.
- EČL** – Enver Čolaković, *Legenda o Ali-paši*, Islamska zajednica Zagreb, Zagreb, 1989.
- EMZ** – Edhem Mulabdić, *Zeleno busenje*, Svjetlost, Sarajevo, 1991.
- HHG** – Hamza Humo, *Grozdantin kikut*, Bošnjačka književnost u 100 knjiga, BZK IP Preporod, Sarajevo, 1991.
- HBP** – Abdurezak Hifzi Bjelevac, *Pod drugim suncem*, BH Most, Sarajevo, 1998.
- HBT** – Husein Bašić, *Tuđe gnijezdo*, Svjetlost, Sarajevo, 1991.
- IHT** – Irfan Horozović, *Talhe ili Šedrvanski vrt*, Civitas, Sarajevo, 2004.
- IPS** – Ismail Palić, *Sintaksa i semantika načina*, Bookline, Sarajevo, 2007.

KZT – Karim Zaimović, *Tajna džema od malina*, Civitas, Sarajevo, 2005.

KMB – Kemal Mahmutefendić, *Bestijarijum*, Opća biblioteka, Zenica, 2009.

MHB – Muhamed Huković, *Bosanski jezik državotvorni element Bosne i Hercegovine: ogledi*, Sarajevo Publishing, Sarajevo, 2007.

MST – Meša Selimović, *Tvrđava*, Civitas, Sarajevo, 2004.

MRB – Muhsin Rizvić, *Bosna i Bošnjaci jezik i pismo*, Preporod, Sarajevo, 1999.

NIW – Nedžad Ibrišimović, *Woland u Sarajevu*, Centar za kulturu i obrazovanje, Tešanj, 2000.

OZVO – “Okvirni zakon o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini”, *Službeni glasnik Bosne i Hercegovine* XI/59, 7. august 2007, <http://www.unbi.ba/bos/download/Okvirni%20zakon%20o%20visokom%20obrazovanju%205907.pdf> (preuzet 15. 1. 2013)

O – *Oslobođenje*, godina LXIX, broj 23.738, 12. januar 2013.

P – *Preporod*, godina XLI, broj 23/985, 1. decembar 2012.

RBI – Refik Bulić, *Iz bosanske dijalektologije*, PrintCom, Tuzla, 2009.

SKE – Skender Kulenović, *Eseji*, Bosanska riječ, Tuzla; Međunarodni centar za mir, Sarajevo; Narodna i univerzitetska biblioteka, Sarajevo; Sarajevo Publishing, Sarajevo; Rabić, Sarajevo, 2010

SKP – Skender Kulenović, *Ponornica*, Civitas, Sarajevo, 2004.

SUT – *Statut Univerziteta u Tuzli*, 2009, http://www.untz.ba/akti/STATUT_oktobar2009.pdf (preuzet 25. 10. 2010)

ŠPN – Šukrija Pandžo, *Na kraju puta*, Svjetlost, Sarajevo, 1979.

TKI – Tvrtko Kulenović, *Istorija bolesti*, Bosanska knjiga, Sarajevo, 1994.

UIZ – *Ustav Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, 1997, http://www.rijaset.ba/images/stories/Ustavi/Ustav_IZ-e_iz_1997.pdf (preuzet 4. 11. 2010)

ZKN – Zilhad Ključanin, *Nikad nisam bio u Bosni: 1990.-2000.*, Ljiljan, Sarajevo, 2000.

ZKŠ – Zilhad Ključanin, *Šehid*, drugo izdanje, Bosanska riječ, Wuppertal, Tuzla, 1999.

Gralis-Korpus, <http://www-gewi.kfunigraz.ac.at/gralis>

Oslo korpus, <http://www.tekstlab.uio.no/Bosnian/Korpus.html>

LITERATURA

- Anić, Vladimir (2006), *Veliki rječnik hrvatskoga jezika*, Novi Liber, Zagreb.
- Aronoff, Mark, Kirsten Fudeman (2005), *What is Morphology?*, Blackwell Publishing, Malden, Oxford, Carlton.
- Babić, Stjepan, Dalibor Brozović, Milan Moguš, Slavko Pavešić, Ivo Škarić, Stjepko Težak (1991), *Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika. Nacrti za gramatiku*, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Globus, Nakladni zavod, Zagreb.
- Babić, Stjepan, Božidar Finka, Milan Moguš (1996), *Hrvatski pravopis*, 4. izdanje, Školska knjiga, Zagreb.
- Badurina, Lada, Nikolina Palašić (2012), "Pragmatika veznih sredstava", *Sarajevski filološki susreti I: Zbornik radova (knjiga I)*, Bosansko filološko društvo, Sarajevo, 252–265.
- Bakšić, Sabina (2009), "O riječi kao", *Pismo* VII/1, Bosansko filološko društvo, Sarajevo, 53–60.
- Barić, Eugenija, Mijo Lončarić, Dragica Malić, Slavko Pavešić, Mirko Peti, Vesna Zečević, Marija Znika (1997), *Hrvatska gramatika*, II. promijenjeno izdanje, Školska knjiga, Zagreb.
- Bauer, Laurie (2003), *Introducing Linguistic Morphology*, Second Edition, Edinburgh University Press, Edinburgh.
- Beaugrande, Robert-Alain de, Wolfgang Dressler (1996), *Introduction to Text Linguistics*, Eighth impression, Longman, London, New York.
- Belić, Aleksandar (1998), *Opšta lingvistika*, "Izabrana dela Aleksandra Belića I", Budućnost, Novi Sad.
- Belić, Aleksandar (1999), *Pravopisi: pravopisi, Belić o pravopisima, gramatička terminologija*, "Izabrana dela Aleksandra Belića 11/1", Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd; Budućnost, Novi Sad.

- Bloomfield, Leonard (1935), *Language*, George Allen & Unwin Ltd., London, reprint: 1973.
- Brabec, Ivan, Mate Hraste, Sreten Živković (1966), *Gramatika hrvatskosrpskoga jezika*, Školska knjiga, Zagreb.
- Broz, Ivan, Franjo Iveković (1901), *Rječnik hrvatskoga jezika*, Svezak II, P–Ž, Štamparija Karla Albrechta (Jos. Wittasek), Zagreb.
- Brozović, Dalibor (1953), “O vrijednosti infinitiva i prezenta s veznikom *da*”, *Jezik* 2/1, Zagreb, 13–18.
- Bulić, Halid (2010), *Glagolske sintagme s adverbijalnim dopunama u bosanskom jeziku* (magistarski rad u rukopisu), Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo.
- Bulić, Halid (2011), *Iz morfologije i sintakse savremenog bosanskog jezika*, Slavistički komitet, Sarajevo.
- Bulić, Halid (2011a), “Klasificiranje pridjeva u bosanskom jeziku”, *Pismo* IX/1, Bosansko filološko društvo, Sarajevo, 11–38.
- Bulić, Halid (2011b), “Manner Adverbial Complement in Bosnian Language”, *Human* I/2, Institute for Human Rehabilitation, Tuzla, 24–26.
- Bulić, Halid (2011c), “Kvantitativna adverbijalna dopuna u bosanskom jeziku”, *Istraživanja* 6, Fakultet humanističkih nauka, Mostar, 105–110.
- Bulić, Halid (2011d), “Vremenska adverbijalna dopuna u bosanskom jeziku”, u: Marko Jesenšek, ur., *Globinska moč besede: red. prof. dr. Martini Orožen ob 80-letnici*, Zora 80, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru, Maribor; Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 545–548.
- Bulić, Refik (1999), *Bosanski jezik u praksi i normi*, Printcom, Tuzla.
- Bulić, Refik (2001), *Bosanski jezik. Jezičko-pravopisni priručnik za učenike osnovnih i srednjih škola*, Bosanska riječ, Tuzla.
- Bulić, Refik (2009), *Rječnik pravopisnih, obličkih i akcenatskih nedoumica u standardnome bosanskom jeziku*, Bosanska riječ, Tuzla.
- Čedić, Ibrahim (1999), *Školski rječnik lingvističkih termina u bosanskom jeziku*, Institut za jezik, Sarajevo.

- Čedić, Ibrahim (2001), *Osnovi gramatike bosanskog jezika*, Institut za jezik, Sarajevo.
- Dragičević, Rajna (2010), *Leksikologija srpskog jezika*, Zavod za udžbenike, Beograd.
- Đukanović, Jovan, Ulrich Engel, Pavica Mrazović, Hanna Popadić, Zoran Žiletić (1986), *Kontrastive Grammatik Deutsch-Serbokroatisch*, Institut za strane jezike i književnosti, Novi Sad.
- Engel, Ulrich (1994), *Syntax der deutschen Gegenwartssprache*, 3., völlig neu bearbeitete Auflage, Erich Schmidt Verlag, Berlin.
- Franić, Ivana (2006), “Jezikoslovno nazivlje u Tesnièreovim *Éléments de syntaxe structurale*”, *Filologija* 46–47, Zagreb, 77–99.
- Grickat, Irena (1967), “Relativno koji i što”, *Naš jezik*, n.s., XVI/1–2, Beograd, 32–48.
- Grickat, Irena (1975), *Studije iz istorije srpskohrvatskog jezika*, Narodna biblioteka Srbije, Beograd.
- Halilović, Senahid (1999), *Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole*, Dom štampe, Sarajevo.
- Halilović, Senahid, Ismail Palić, Amela Šehović (2010), *Rječnik bosanskoga jezika*, Filozofski fakultet u Sarajevu, Sarajevo.
- Ham, Sanda (2002), *Školska gramatika hrvatskoga jezika*, Školska knjiga, Zagreb.
- Haspelmath, Martin (2001), “Word Classes and Parts of Speech”, u: *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences*, Elsevier Science Ltd., 16538–16545.
- Haspelmath, Martin (2004), “Coordinating constructions. An overview”, u: Haspelmath, Martin, ed., *Coordinating constructions* (Typological Studies in Language 58), Benjamins, Amsterdam, 3–39.
- Hrustić, Meliha (2005), “Als’ u njemačkom i njegovi ekvivalenti u b/h/s jeziku”, *Bosanski jezik* 4, 115–123, Tuzla.
- Hrvatski enciklopedijski rječnik I–XII* (2004), 2. izdanje, EPH d.o.o., Novi Liber d.o.o., Zagreb.

- Huddleston, Rodney, Geoffrey K. Pullum (2005), *A Student's Introduction to English Grammar*, Cambridge University Press, Cambridge (UK).
- Hudeček, Lana, Luka Vukojević (2006), "Ne samo... nego/već (i) ustrojstva", *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 32, Zagreb, 127–158.
- Hudeček, Lana, Luka Vukojević (2007), "Da li, je li i li – normativni status i raspodjela", *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 33, Zagreb, 217–234.
- Hudeček, Lana, Milica Mihaljević (2008), "Veznička sinonimija i antonimija u hrvatskoj leksikografiji", *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 34, Zagreb, 167–199.
- Jahić, Dževad, Senahid Halilović, Ismail Palić (2000), *Gramatika bosanskoga jezika*, Dom štampe, Zenica.
- Jonke, Ljudevit (1965), *Književni jezik u teoriji i praksi*, drugo, prošireno izdanje, Znanje, Zagreb.
- Karadža, Mevlida (1983 /izdato 1984/), "Izvori srpskohrvatske gramatičke terminologije – uloga i mjesto Vuka Karadžića u njenom formiranju i standardizaciji", *Radovi X*, Institut za jezik i književnost u Sarajevu, Odjeljenje za jezik, Sarajevo.
- Karadža-Garić, Mevlida, Hanka Glibanović-Vajzović (1985), "O gramatičkoj terminologiji u djelu *Bosansko-turski učitelj* Ibrahima Berbića", *Književni jezik* 14/1, Odsjek za južnoslovenske jezike Filozofskog fakulteta u Sarajevu, Institut za jezik, Institut za jezik i književnost u Sarajevu, Sarajevo, 41–50.
- Kasumović, Ahmet, Amira Turbić-Hadžagić (2005), "Uzvik HA", *Bosanski jezik* 4, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli, Odsjek za bosanski jezik i književnost, Tuzla, 63–71.
- Katičić, Radoslav (1986), *Sintaksa hrvatskoga književnog jezika. Nacrt za gramatiku*, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, ČGP Delo, OOUR Globus, Izdavačka djelatnost, Zagreb.
- Kordić, Snježana (1993), "Relativizator što", *Suvremena lingvistika* 19/35–36, Zagreb, 103–129.
- Kordić, Snježana (1995), *Relativna rečenica*, Matica hrvatska, Zagreb.

- Kordić, Snježana (2002), *Riječi na granici punoznačnosti*, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb.
- Kordić, Snježana (2005), “U službi politike (odgovor I. Pranjkoviću)”, *Književna republika* III/7–8, Zagreb, 171–200.
- Kordić, Snježana (2006), “Opravdana kritika” (prikaz knjige: Midhat Ridanović, *Totalni promašaj*, Šahinpašić, Sarajevo, 2003), *Književna republika* 4/7–8, Zagreb, 225–232.
- Kovačević, Miloš (1986), “Sporni veznik s obzirom da”, *Naš jezik*, n.s., XXVII/1–2, Beograd, 101–113.
- Kovačević, Miloš (1988), *Uzročno semantičko polje*, “Svjetlost”, OOUR Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Sarajevo.
- Kovačević, Miloš (1998), *Sintaksa složene rečenice u srpskom jeziku*, Raška škola, Beograd; Srpsko prosvjetno i kulturno društvo Prosvjeta, Srbinje.
- Kovačević, Miloš (2000), *Stilistika i gramatika stilskih figura*, 3. dopunjeno i izmenjeno izd., Kankakuzin, Kragujevac.
- Kovačević, Miloš (2006), “Otvorena pitanja konstrukcija s veznikom *bilo*”, u: *Spisi o stilu i jeziku*, Književna zadruha, Banja Luka, 332–360.
- Kovačević, Miloš (2009), *Ogledi iz srpske sintakse*, Društvo za srpski jezik i književnost Srbije, Beograd.
- Kovačević, Miloš (2011), *Gramatička pitanja srpskoga jezika*, Jasen, Beograd.
- Kristal, Dejvid (1988), *Enciklopedijski rečnik moderne lingvistike* (preveli Ivan Klajn i Boris Hlebec), Nolit, Beograd.
- Kunzmann-Müller, Barbara (2005), “Veznici u suvremenom hrvatskom standardnom jeziku”, u: Bačić, Krešimir, ur., *Zbornik Zagrebačke slavističke škole 2004*, Filozofski fakultet, Zagrebačka slavistička škola, Hrvatski seminar za strane slaviste, Zagreb, 29–39.
- Lalević, Miodrag S. (1957), *Kategorije reči srpskohrvatskog jezika*, drugo, dopunjeno izdanje, Naučna knjiga, Beograd.
- Lovre, Tatjana (2012), “Parcelisane subordinirane klauze u romanu *Derviš i smrt* Meše Selimovića”, *Sarajevski filološki susreti I: Zbornik radova (knjiga I)*, Bosansko filološko društvo, Sarajevo, 54–65.

- Malmkjær, Kirsten, ed. (2006), *The Linguistics Encyclopedia*, Taylor & Francis e-Library (first published 1991 by Routledge, London, New York).
- Maretić, Tomo (1887), “Veznici u slovenskijem jezicima” (1. dio), *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti: Razredi filologijsko-historijski i filofsfijsko-juridički* LXXXVI, 76–150.
- Maretić, Tomo (1888), “Veznici u slovenskijem jezicima” (2. dio), *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti: Razredi filologijsko-historijski i filofsfijsko-juridički* LXXXIX, 61–128.
- Maretić, Tomo (1888a), “Veznici u slovenskijem jezicima” (3. dio), *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti: Razredi filologijsko-historijski i filofsfijsko-juridički* XCI, 1–80.
- Maretić, Tomo (1888b), “Veznici u slovenskijem jezicima” (4. dio), *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti: Razredi filologijsko-historijski i filofsfijsko-juridički* XCIII, 1–77.
- Maretić, Tomo (1963), *Gramatika hrvatskoga ili srpskoga književnog jezika*, treće, nepromijenjeno izdanje, Matica hrvatska, Zagreb.
- Marković, Ivan (2007), “Repeticija i reduplikacija u hrvatskome”, *Suvremena lingvistika* 64, Zagreb, 141–157.
- Marković, Ivan (2009), “Tri nehrvatske tvorbe: infiksacija, reduplikacija, fuzija”, *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 35, Zagreb, 217–241.
- Matas Ivanković, Ivana (2005), “Osim – riječ bez valencijskih ograničenja”, *Filologija* 44, Zagreb, 85–98.
- Matas Ivanković, Ivana (2005a), “Mjesto/umjesto/namjesto”, *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 31, Zagreb, 211–226.
- Milićević, Blažo (1979), “S obzirom na...”, u: Baotić, Josip, ur., *Naš jezik u praksi*, Institut za jezik i književnost u Sarajevu, Odjeljenje za jezik, Sarajevo, 301–303.
- Minović, Milivoje (1987), *Sintaksa srpskohrvatskog – hrvatskosrpskog književnog jezika za više škole. Rečenica, padeži, glagoli*, Svjetlost, OOUR Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Sarajevo.
- Moskovljević, Jasmina (2004), “O distribuciji komplementizatora u savremenom srpskom jeziku”, *Južnoslovenski filolog* LX, Beograd, 57–65.

- Moskovljević, Miloš S. (1958–1959), “U koju kategoriju reči spada reč ‘kao?’”, *Naš jezik*, n.s., IX/7–10, Beograd, 243–249.
- Mrazović, Pavica, Zora Vukadinović (1990), *Gramatika srpskohrvatskog jezika za strance*, Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, Sremski Karlovci; Dobra vest, Novi Sad.
- Musić, August (1898), “Rečenice s konjunkcijama ‘ako, neka, li’ u hrvatskom jeziku”, *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti: Razredi filologijsko-historijski i filozofijsko-juridički*, CXXXIV, 1–79
- Musić, August (1900), “Rečenice s konjunkcijom ‘da’ u hrvatskom jeziku”, *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Razredi filologijsko-historijski i filozofijsko-juridički* 53/142, Zagreb, 1–125.
- Musić, August (1931), “Budući da”, *Južnoslovenski filolog* XI, Beograd, 173–178.
- O’Grady, William, Michael Dobrovolsky, Mark Aronoff (1993), *Contemporary Linguistics. An Introduction*, Second Edition, St. Martin’s Press, New York.
- Ostojić, Branislav (1987), “Valentnost veznika *e* i njegove sinonimske opozicije u jeziku Marka Miljanova”, *Književni jezik* 16/1, Sarajevo, 17–24.
- Ostojić, Branislav (2005), *Kratka pregledna gramatika srpskog jezika i pravopis*, Unireks, Podgorica.
- Palić, Ismail (1999), “O jednom primjeru dvostruke sintaksičke zavisnosti”, *Bosanski jezik* 3, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli, Odsjek za bosanski jezik i književnost, Tuzla, 103–110.
- Palić, Ismail (2003), “O klasifikaciji nepromjenljivih riječi u bosanskome jeziku”, *Pismo* I/1, Bosansko filološko društvo, Sarajevo, 93–102.
- Palić, Ismail (2007), *Sintaksa i semantika načina*, Bookline, Sarajevo.
- Palić, Ismail (2011), “Za novi pristup gramatičkoj strukturi rečenice u bosnistici”, *Pismo* IX/1, Bosansko filološko društvo, Sarajevo, 39–68.
- Palić, Ismail (2011a), “O glagolima koji vežu obvezatne adverbijalne dopune u bosanskome jeziku”, *Suvremena lingvistika* 72, Zagreb, 201–217.
- Palić, Ismail (2012), “Opis veznika u gramatikama bosanskoga jezika”, *Sarajevski filološki susreti I: Zbornik radova (knjiga I)*, Bosansko filološko društvo, Sarajevo, 241–251.

- Peco, Asim, Živojin Stanojčić, ur. (1972), *Enciklopedijski leksikon. Mozaik znanja. Srpskohrvatski jezik*, Interpres, Beograd.
- Popović, Ljubomir (1966), "Predložki izrazi u savremenom srpskohrvatskom jeziku", *Naš jezik*, n.s., XV/3–4, Beograd, 195–220
- Popović, Ljubomir (1977), "Namerne rečenice u funkciji naporednih", *Književnost i jezik XXIV/1*, Društvo za srpski jezik i književnost Srbije, Beograd, 154–163.
- Popović, Ljubomir (1998), "Rečenični funktori", *Naučni sastanak slavista u Vukove dane 27/2*, Beograd, 385–403.
- Popović, Ljubomir (2003), "Heterofunkcionalna koordinacija", *Književnost i jezik L/1–3*, Društvo za srpski jezik i književnost Srbije, Društvo za srpski jezik i književnost Crne Gore, Beograd, 1–54.
- Pranjković, Ivo (1984), *Koordinacija u hrvatskom književnom jeziku*, Sveučilišna naklada Liber, Zagreb.
- Pranjković, Ivo (1989), *August Musić*, Zavod za znanost o književnosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Zagreb.
- Pranjković, Ivo (1993), *Hrvatska skladnja. Rasprave iz sintakse hrvatskoga standardnog jezika*, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb
- Pranjković, Ivo (1993a), *Kronika hrvatskoga jezikoslovlja*, Matica hrvatska, Zagreb
- Pranjković, Ivo (2001), *Druga hrvatska skladnja. Sintaksičke rasprave*, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb.
- Pranjković, Ivo (2004), "Konjunktori, subjunktori i konektori u hrvatskome standardnom jeziku", *Riječki filološki dani. Zbornik radova s Međunarodnoga znanstvenog skupa Riječki filološki dani održanog u Rijeci od 14. do 16. studenoga 2002*, Filozofski fakultet Rijeka, Rijeka, 457–462.
- Pranjković, Ivo (2005), "Što je kao", *Pismo III/1*, Sarajevo, 55–60.
- Pranjković, Ivo (2008), "Nepromjenjive riječi i gramatika", *Njegoševi dani – zbornik radova 1*, Cetinje, 329–335.
- Pranjković, Ivo (2008a), "Zamjenica, prilog, čestica i veznik 'što'", u: Badurina, Lada, Danijela Bačić-Karković (ur.), *Riječki filološki dani 8*, Filozofski fakultet u Rijeci, Rijeka, 401–408.

- Pranjković, Ivo (2012), "Hibridni oblici i vrste riječi", *Sarajevski filološki susreti I: Zbornik radova (knjiga I)*, Bosansko filološko društvo, Sarajevo, 191–199.
- Rečnik srpskohrvatskoga književnog jezika I–IV* (1990), drugo fototipsko izdanje, Matica srpska – Matica hrvatska, Novi Sad – Zagreb.
- Riđanović, Midhat (1998), *Jezik i njegova struktura*, treće izdanje, Šahinpašić, Sarajevo.
- Riđanović, Midhat (2003), *Totalni promašaj. Prikaz Gramatike bosanskoga jezika Dž. Jahića, S. Halilovića, I. Palića*, Šahinpašić, Sarajevo.
- Ružić, Vladislava (2006), "Dopunske rečenice u savremenom srpskom jeziku (I)", *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku XLIX/1*, Matica srpska, Odeljenje za književnost i jezik, Novi Sad, 123–217.
- Sesar, Dubravka (1992), "O mogućnostima kategorizacije partikula u hrvatskom jezičnom standardu", *Suvremena lingvistika* 34, Zagreb, 251–262.
- Silić, Josip (1984), *Od rečenice do teksta (teoretsko-metodološke pretpostavke nadrečeničnog jedinstva)*, SNL, Zagreb.
- Silić, Josip, Ivo Pranjković (2005), *Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta*, Školska knjiga, Zagreb.
- Simeon, Rikard (1969), *Enciklopedijski rječnik lingvističkih naziva*, Matica hrvatska, Zagreb.
- Simić, Radoje, Jelena Jovanović (2007), *Mala srpska gramatika*, ekavsko izdanje, Jasen, Beograd.
- Stančić, Ljiljana (1986), "Lingvistička terminologija u Bosni i Hercegovini u vrijeme austrougarske uprave", *Radovi XII*, Institut za jezik i književnost u Sarajevu, Institut za jezik, Sarajevo.
- Stanojčić, Živojin, Ljubomir Popović (2004), *Gramatika srpskoga jezika. Udžbenik za I, II, III i IV razred srednje škole*, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd.
- Stevanović, Mihailo (1953–1954), "Naporedna upotreba infinitiva i prezenta sa svezicom *da*", *Naš jezik*, n.s., V/3–4, 85–102; V/5–6, 165–185, Beograd.

- Stevanović, Mihailo (1969), "Karakter značenja veznika kao spoljnih znaka unutarnje veze među rečenicama", *Južnoslovenski filolog* XXVIII/1–2, Beograd, 75–105.
- Stevanović, Mihailo (1974), *Savremeni srpskohrvatski jezik II*, drugo izdanje, Naučna knjiga, Beograd.
- Stevanović, Mihailo (1975), *Savremeni srpskohrvatski jezik I*, treće izdanje, Naučna knjiga, Beograd.
- Štrkalj Despot, Kristina (2008), "Tekstna kohezija u hrvatskoj srednjovjekovnoj drami", *Croatica et Slavica Iadertina* IV, Sveučilište u Zadru, Odjel za slavistiku i kroatistiku, Zadar, 65–87.
- Tallerman, Maggie (1998), *Understanding Syntax*, Arnold, London.
- Tanasić, Sreto (2006), "Uprošćavanje vezničkih skupova u složenoj rečenici u srpskom jeziku", *Južnoslovenski filolog* LXII, Beograd, 53–71.
- Tesnière, Lucien (1980), *Grundzüge der strukturalen Syntax* (Herausgegeben und übersetzt von Ulrich Engel), Klett-Cotta, Stuttgart.
- Težak, Stjepko, Stjepan Babić (1992), *Gramatika hrvatskoga jezika. Priručnik za osnovno jezičko obrazovanje*, Školska knjiga, Zagreb.
- Topolinjska, Zuzana (1999), "O srpskim *neka*-konstrukcijama u funkciji rečeničnih argumenata", *Južnoslovenski filolog* LV, Beograd, 21–28.
- Trask, Robert Lawrence (2005), *Temeljni lingvistički pojmovi*, preveo s engleskog Benedikt Perak, Školska knjiga, Zagreb.
- Vajzović, Hanka, Husein Zvrko (1994), *Gramatika bosanskog jezika I.-IV. razred gimnazije*, Ministarstvo obrazovanja, nauke i kulture Republike Bosne i Hercegovine, Sarajevo.
- Velčić, Mirna (1987), *Uvod u lingvistiku teksta*, Školska knjiga, Zagreb.
- Vukojević, Luka (1993), "Korelativne posljedične strukture s veznikom *te*", *Rasprave: Časopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 19/1, Zagreb, 417–441.
- Vukojević, Luka (2005), "Vezničke skupine *pa da*, *a da*, *e da* u rečenicama posljedične semantike", *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 31, Zagreb, 401–428.
- Vukojević, Luka, Lana Hudeček (2007), "Podrijetlo, ustrojstvo, funkcija i normativni status složenih veznika i vezničkih skupina", u: Kuna,

- Branko, ur., *Sintaktičke kategorije. Zbornik radova znanstvenoga skupa s međunarodnim sudjelovanjem* Hrvatski sintaktički dani, Filozofski fakultet, Osijek; Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 283–334.
- Vukojević, Luka (2009), “Red surečenica”, *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 35, Zagreb, 397–409.
- Vuković, Jovan (1963), *Gramatika srpskohrvatskog jezika za VII razred osnovne škole*, Zavod za izdavanje udžbenika, Sarajevo.
- Zifonun, Gisela, Ludger Hoffmann, Bruno Strecker et al. (1997), *Grammatik der deutschen Sprache*, Band 1, Walter de Gruyter, Berlin, New York.
- Žepić, Stanko (1975), “Gramatika zavisnosti i teorija valentnosti”, *Suvremena lingvistika* 1975/11, Zagreb, 19–27.

BIBLIOGRAFSKA BILJEŠKA

Pojedini dijelovi teksta dosad su objavljeni u naučnim časopisima kao samostalni naučni radovi:

1. “Veznici i junktori u bosanskom jeziku – teorijsko i terminološko razgraničenje”, *Bosnistika plus* I/1, Institut za bosanski jezik i književnost u Tuzli, Tuzla, 2013, str. 31–47.
2. “O ‘veznim sredstvima’ zavisnoupitnih klauza”, *Bosanski jezik* 10, Odsjek za bosanski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, Tuzla, 2013, str. 9–18.
3. “Odnos veznika i uzvika u bosanskom jeziku”, *Radovi XVII*, Filozofski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2014, str. 219–225.
4. “Junktori na granici koordinacije i subordinacije”, *Sarajevski filološki susreti IV: Zbornik radova (knjiga I)*, Bosansko filološko društvo, Sarajevo, 2018, 53–81.
5. “Odnos veznika i riječca u bosanskom jeziku”, *Pismo XVI/1*, Bosansko filološko društvo, Sarajevo, 2018, 31–58.
6. “Riječi volja, čas i mjesto između imenica i veznika”, *Radovi Filozofskog fakulteta u Sarajevu XXII*, Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2019, 35–47.
7. “O složenosti veznika u bosanskom jeziku”, *Bosanski jezik* 16, Odsjek za bosanski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, Tuzla, 2019, 9–27.
8. “Prosti priložni junktori u bosanskom jeziku”, *Fluminensia* 31/2, Rijeka, 2019, 221–247.

IMENSKI INDEKS

A

Anić, Vladimir 43, 93, 95–7, 263–4, 337
Aronoff, Mark 17, 162–4, 217, 242, 337, 343

B

Babić, Stjepan 19–20, 25, 27, 61–2, 66, 91, 125, 131, 135, 152, 155, 262, 337, 346
Bačić-Karković, Danijela 344
Badurina, Lada 17–18, 337, 344
Bagić, Krešimir 341
Baotić, Josip 342
Barić, Eugenija 14, 16, 25, 27, 42, 62, 66, 75, 88–91, 102–3, 125, 135, 154, 156–7, 166–7, 242, 255, 261–2, 290, 337
Bauer, Laurie 163, 337
Beaugrande, Robert-Alain de 15, 337
Belić, Aleksandar 20, 24, 29, 31–2, 38, 58, 121, 130, 226, 230, 337
Belošapkova, Vera A. 222
Benveniste, Émile 242
Berbić, Ibrahim Edhem 20, 340
Bjelevac, Abdurezak Hifzi 103, 333
Bloomfield, Leonard 161–3, 325, 338, 366

Brabec, Ivan 16, 24, 27, 58, 66, 75, 91, 102–3, 115–6, 130, 135, 147, 153, 231, 233, 235, 247, 251, 338

Brka, Amir 87, 333

Broz, Ivan 20, 338

Brozović, Dalibor 238, 337, 338

Bulić, Halid 100–1, 151, 166, 169, 181, 187, 195, 242, 338

Bulić, Refik 20, 203–4, 334, 338

C

Crystal, David 16, 341

Č

Čedić, Ibrahim 12, 19–20, 25, 32, 35, 37, 40, 51, 63, 76, 133, 224, 247, 338–9

D

Daničić, Đura 20

Dijk, Teun Adrianus van 20

Dobrovolsky, Michael 17, 162–3, 217, 242, 343

Dragičević, Rajna 161, 339

Đ

Đukanović, Jovan 242, 339

E

Engel, Ulrich 14, 242, 339, 346

F

Franić, Ivana 14, 339

Friedman, Victor 251

Fudeman, Kirsten 164, 337

G

Glibanović-Vajzović, Hanka 20, 340

Grickat, Irena 72–3, 184, 339

H

Halilović, Senahid 12, 14, 16–8, 20, 25, 27–8, 30–2, 34–5, 37, 40, 42, 46–7, 52, 57, 62, 66, 71–2, 76, 81–2, 86–7, 91–3, 95–100, 102–4, 107, 114–7, 119, 121, 125–6, 131, 133, 135, 137, 141, 143, 146–7, 149–50, 152–3, 156–7, 163, 166–7, 169, 171–2, 174–6, 179, 189–91, 193–6, 198, 200, 203, 209, 214, 223, 227–9, 231, 233, 235, 238–40, 250, 260, 263–4, 268, 273, 282, 286, 293, 295, 339–40, 345

Ham, Sanda 16, 25, 27, 63, 66, 91, 339

Haspelmath, Martin 54, 116, 219, 339

Hlebec, Boris 341

Hoffmann, Ludger 347

Hraste, Mate 16, 24, 27, 58, 66, 75,

91, 102–3, 115–6, 130, 135, 147, 153, 231, 233, 235, 247, 251, 338

Huddleston, Rodney 217, 219–20, 228, 340

Hudeček, Lana 12–3, 79, 148, 159, 161, 166, 189, 190, 244, 340, 346

I

Iveković, Franjo 20, 338

J

Jahić, Dževad 12, 14, 16–7, 20, 25, 27–8, 31–2, 34, 37, 40–2, 46–7, 52, 57, 62, 66, 71–2, 76, 81, 86, 91–2, 98–100, 102–4, 107, 114–6, 119, 121, 125, 131–3, 135, 141, 147, 149–50, 152–3, 156–7, 166–7, 169, 171–2, 179, 189, 190–1, 193–4, 198, 200, 209, 214, 223, 227–9, 231, 233, 235, 238–40, 250, 260, 268, 273, 295, 333, 340, 345

Jonke, Ljudevit 203, 340

Jovanović, Jelena 26, 38, 51, 66, 345

K

Karadža, Mevlida 20, 340

Karadža-Garić, Mevlida 20, 340

Karadžić, Vuk 92, 340

Kasumović, Ahmet 117, 340

Katičić, Radoslav 33, 60, 62, 66, 75–6, 88–91, 102–3, 147–8, 151, 209, 242, 247, 251–2, 255, 261–2, 340

Klajn, Ivan 341

- Kordić, Snježana 48, 58, 63, 66, 67–70, 72–5, 93, 95, 99, 101–2, 177–8, 215, 251–2, 340–1
- Kovačević, Miloš 40, 42, 51–2, 57, 76, 87, 92, 100, 106, 108–9, 112, 122, 126–31, 134–7, 139–41, 146, 148, 149, 151, 153, 158, 164–8, 171–2, 175, 179–85, 187–95, 197, 200–1, 205, 219, 221–3, 229, 231, 235, 237–8, 246–50, 252, 254, 257, 261–2, 265–8, 286, 298, 302, 305, 307, 311–2, 341
- Krleža, Miroslav 255, 316
- Kuna, Branko 346
- Kunzmann-Müller, Barbara 20, 120, 157, 216, 341
- L**
- Lalević, Miodrag S. 24, 233, 341
- Lazarevska, Alma 173
- Lončarić, Mijo 337
- Lovre, Tatjana 209, 341
- M**
- Malić, Dragica 337
- Malmkjær, Kirsten 15, 342
- Maretić, Tomo 11–2, 23, 58, 102–3, 108, 115–6, 124, 130–1, 135, 144–5, 155, 218, 247, 249–51, 262–3, 342
- Marković, Ivan 164, 234, 342
- Matas Ivanković, Ivana 29–30, 37, 123, 126, 342
- Matavulj, Simo 252
- Mihaljević, Milica 12–3, 148, 161, 340
- Milićević, Blažo 203, 342
- Miljanov, Marko 343
- Minović, Milivoje 32, 35–7, 39, 60–1, 79, 102–3, 105, 231, 233–5, 247, 253, 257–8, 342
- Moguš, Milan 337
- Moskovljević, Jasmina 216, 342
- Moskovljević, Miloš 143–4, 343
- Mrazović, Pavica 16, 23–4, 33, 38, 40, 49, 51, 61, 75, 110, 133, 135, 146–7, 157, 160, 216, 218–9, 226, 233, 242, 247, 254, 255, 257, 339, 343
- Musić, August 19, 200–1, 343–4
- O**
- O'Grady, William 17, 162–3, 217, 242, 343
- Ostojić, Branislav 26–7, 32, 38, 40, 51, 65–6, 91, 103, 343
- P**
- Palašić, Nikolina 17–8, 337
- Palić, Ismail 12, 14, 16–20, 25, 27–32, 34–5, 37, 40, 42, 46–7, 52, 57, 62, 66, 71–2, 76, 81–3, 86–7, 91–3, 95–104, 106, 108, 114–7, 119–21, 125–6, 130–3, 135, 137, 141–3, 146–7, 149–50, 152–4, 156–7, 159–60, 166–7, 169, 171–6, 179, 181, 189–91, 193–6, 198, 200, 209, 214–5, 218, 220–1, 223, 226–9, 231, 233,

- 235, 237–40, 245, 250, 260, 263–4,
268, 273, 282, 286, 293, 295, 333,
339, 340, 343, 345
- Pavešić, Slavko 337
- Peco, Asim 12, 20, 166, 344
- Perak, Benedikt 346
- Pešikan, Mitar 201
- Peškovski, Aleksander M. 52, 222–3
- Peti, Mirko 90, 337
- Petrović Njegoš, Petar 252
- Popadić, Hanna 339
- Popović, Ljubomir 12–4, 16, 26–7, 32,
63, 65–6, 76, 91, 102, 103, 126, 129,
131, 133–4, 149, 154, 156, 203,
215, 218, 226, 228, 230, 242, 248,
252, 265, 267, 268, 286, 344–5
- Pranjković, Ivo 12, 16, 21, 26, 28–9,
32–3, 42, 44, 52, 58, 62, 65, 68,
70–1, 76–7, 83, 85–6, 91, 99, 102–
3, 106, 109–10, 115, 119, 122–3,
133–4, 144, 146–7, 157, 162, 166,
172–5, 177, 191, 193–4, 200, 208–
9, 218–9, 221–6, 228–9, 242, 245,
247, 251–2, 254–6, 260–1, 341,
344–5
- Pullum, Geoffrey K. 217, 219–20, 228,
340
- R**
- Riđanović, Midhat 16, 28, 66, 71,
73, 92–3, 103–4, 106, 125, 131,
141, 142, 149–52, 216, 227, 243,
341, 345
- Ružić, Vladislava 217, 345
- S**
- Selimović, Meša 341
- Sesar, Dubravka 30, 345
- Silić, Josip 12, 15–6, 26, 28, 32,
42, 44, 62, 65, 71, 76, 83, 87, 99,
102–3, 106, 119, 133–4, 146–7,
153, 157, 166, 174–5, 191, 193–
4, 209, 218, 223, 225, 228, 242,
252, 256, 260, 345
- Simeon, Rikard 11, 345
- Simić, Radoje 26, 38, 51, 66, 345
- Stančić, Ljiljana 20, 345
- Stanojčić, Živojin 12, 16, 20, 26–7,
32, 63, 65–6, 76, 91, 102–3, 126,
129, 131, 133–4, 149, 154, 156,
166, 215, 218, 228, 242, 248, 252,
344, 345
- Stevanović, Mihailo 24, 31–2, 34, 38–
40, 51, 59–60, 66, 87, 97–8, 102–3,
105–6, 117–8, 124, 127, 132, 135,
138–9, 146, 148, 150, 152–3, 158,
183, 226, 230, 238, 243, 247, 252,
253–5, 259–60, 345–6
- Strecker, Bruno 347
- Š**
- Šantić, Aleksa 105
- Šehović, Amela 17–8, 30, 35, 37,
40, 87, 93, 95–7, 107, 116–7, 126,
135, 137, 143, 146–7, 174–6, 195–
6, 227, 263–4, 282, 286, 293, 339
- Škarić, Ivo 337
- Šoljan, Antun 89
- Štrkalj Despot, Kristina 15, 346

T

- Tallerman, Maggie 17, 82, 346
 Tanasić, Sreto 158, 346
 Tesnière, Lucien 14, 339, 346
 Težak, Stjepko 25, 62, 131, 155, 337,
 346
 Topolinjska, Zuzana 346
 Trask, Robert L. 16, 219–20, 346
 Turbić-Hadžagić, Amira 117, 340

V

- Vajzović, Hanka 16, 20, 25, 27, 32,
 62, 66, 91, 346
 Vasić, Vera 209
 Velčić, Mirna 12, 20, 346
 Vukadinović, Zora 16, 23–4, 33, 38,
 40, 49, 51, 61, 75, 110, 133, 135,
 146–7, 157, 160, 216, 218–9, 226,
 233, 242, 247, 254–5, 257, 343
 Vukojević, Luka 79, 158–9, 165, 189–
 90, 244, 254–8, 340, 346–7
 Vuković, Jovan 234, 347

Z

- Zečević, Vesna 337
 Zifonun, Gisela 14, 347
 Znika, Marija 337
 Zvrko, Husein 16, 20, 25, 27, 32, 62,
 66, 91, 346

Ž

- Žepić, Stanko 237, 347
 Žiletić, Zoran 339
 Živković, Sreten 16, 24, 27, 58, 66,
 75, 91, 102–3, 115–6, 130, 135, 147,
 154, 231, 233, 235, 247, 251, 338

PREDMETNI INDEKS

A

- adverbijal 12, 36, 94–5, 100–2, 104, 106, 109, 111, 180, 211, 214, 320–1
- adverbijalna dopuna 100–1, 181, 322, 338, 343
- adverbijalna odredba 35, 99, 101, 142, 184–5, 215, 229, 266–7
- akuzativ 37, 61, 69, 72, 123, 126–8, 202, 230
- antecedent 58, 63, 68–70, 73–5, 77, 81, 84, 215
- apodoza (zaključnica) 148
- apozicija 180, 211, 214, 320
- atribut 12, 121, 128, 180, 188–9, 211, 213–4, 218–9, 229, 235, 259, 265–6, 268, 320, 327, 329

B

- bosnistika 14–6, 19–20, 214, 237, 242, 343
- broj 36, 41, 45, 47, 71, 83, 168, 214, 230, 242–3, 321

Č

- član 162–3

D

- da + prezent* 54, 238–43
- dativ 33–4, 72, 230
- deklinacija 31, 128–9, 169, 323
- determinator 37, 189

E

- enklitika 137, 149, 151, 153, 166, 169, 194, 208, 326

F

- funktor 13–4, 344
- futur 149, 151–2

G

- genitiv 72, 74, 121, 123, 125–9, 179, 184, 202
- glagol 7–8, 12, 27–8, 32–3, 38, 42–3, 45–50, 57, 67, 70, 73, 76, 82–4, 86, 97, 100–1, 103, 105–6, 115, 120–1, 123, 126, 134, 136, 141, 143, 146, 148–51, 153, 160, 168, 196, 200, 202, 213–4, 216, 229–30, 233–5, 237, 239–40, 242, 249, 267–8, 297–8, 320, 322, 326–7, 330, 332, 342–3

- fazni 54, 238–43
 kopulativni 169, 181, 196, 200, 244
 modalni 54, 238–43
 pomoćni 149–50, 162, 176, 196, 242
 semikopulativni 11, 181
 glagolski pridjev 31, 38–9, 42, 46, 150
 glagolski prilog 47, 161, 200, 202
- I**
- imenica 7–8, 22, 27, 31–2, 34–7, 39, 45–7, 63, 35, 67, 69, 75, 79–80, 111, 115, 119, 121–3, 125, 127, 142–4, 156, 188–9, 200, 202, 213–4, 220, 235–6, 268, 297, 302, 320, 327, 330–2, 349
 imperativ 33, 146–7
 infiks 164
 infinitiv 33, 238–243, 338, 354
 infinitivizacija 240
 instrumental 72, 87, 125, 129, 202
 interfiks 14
 inverzija 80–1, 83, 208, 223, 244, 257, 259
 iskaz 32–4, 37–8, 44–7, 49–51, 57, 71, 76, 83, 116, 125, 142, 147, 169, 198, 204, 229–30, 234, 237, 263–4, 268
- J**
- junktiv (spojnik) 14–5
 junktor 7, 14–9, 23, 27, 34, 51–2, 57, 68, 77–81, 83–86, 91–3, 95, 98, 100, 102, 104, 106–11, 113, 116–7, 121, 151–2, 154–5, 160–1, 165–6, 168–9, 174–8, 182, 185–6, 189–90, 193–9, 201–4, 206–9, 211, 213–21, 223, 225–6, 228, 232, 236–8, 244–6, 248, 250, 253, 265, 267, 276, 278, 281, 295, 302–4, 309–10, 312, 315, 319–29, 331–2, 349
 diskontinuirani 112, 151, 171, 178, 244
 dopusni (koncesivni) 100, 107
 eksceptivni 251
 gradacijski 112, 252
 koordinacijski 112, 168, 223
 poredbeni 204
 priložni 101, 215, 295, 322
 prosti 206, 325
 složeni 54, 122, 145, 151, 166, 171, 178, 184, 192, 199–200, 206, 244, 302, 315, 325, 331
 subordinacijski 219, 223
 vremenski 308
- K**
- klauza (surečenica) 12, 17, 25–8, 32–3, 35–7, 40, 42–3, 46, 49–50, 52–53, 55–56, 63, 67–68, 73, 75, 77–78, 82–7, 90, 95–7, 101, 103–4, 106–8, 116–7, 121–2, 132–4, 136–7, 140, 145–6, 152–3, 158, 161, 164, 166, 168, 171–2, 174–98, 200–5, 208–9, 216–7,

- 219, 221, 223–4, 227–9, 232–3, 236–41, 243–6, 248, 250, 252, 254–60, 263–4, 269, 278, 302–3, 305, 309, 319–22, 328, 331
- atributska 63, 65, 72, 98, 99, 101, 189–90, 259, 290–2, 296, 329–30
- dopunska 216–7
- dopusna 41–3, 107, 109, 146, 197–8, 288, 302–3, 311, 317, 322, 330–1
- eksceptivna 299, 307, 331
- ekspektivna 299, 331
- eksplikacijska 184, 186
- izrična 102–4, 106–7, 240, 242
- količinska 295, 330
- kontrastna 330
- mjesna 98–9, 101, 107, 190, 292, 296, 330
- načinska 101, 107, 109, 190, 281, 292, 294, 296, 322, 330
- namjerna 107, 146, 149–51, 240, 285, 309, 330–1
- nezavisna (koordinirana) 51–2, 134, 137, 139–40, 168, 175, 177, 191, 197–8, 210, 221, 223, 227, 230, 232, 236–8, 253, 257, 265, 326–8
- objekatska 107, 278, 330
- odnosna (relativna) 62, 66, 68, 73, 80–1, 84, 98, 102, 111, 215, 223, 312, 314–5
- pogodbena 98, 107, 148, 152–3, 286, 330
- poredbena 107, 172, 200, 204, 252, 260, 281, 292, 295, 310, 322, 330–1
- posljedična 250, 253, 257, 284, 304, 330–1
- pseudofinalna 286, 330
- rastavna (disjunktivna) 46, 49, 53, 320
- suprotna (adverzativna) 146, 259
- uzročna 93, 107, 181, 184, 282, 329–30
- vremenska 93, 99, 101, 107, 190, 279, 292–3, 296, 298, 322, 330–1
- zavisna (subordinirana) 25, 43, 62, 76–81, 93–95, 98–100, 102, 106, 111–2, 121, 124, 137, 147–8, 165, 167–8, 172, 174–6, 178–9, 183–9, 191–3, 195, 198, 200–3, 205, 207–11, 215, 217–9, 221, 223, 225–6, 233, 236–41, 243–5, 247, 250, 252, 255, 257, 259, 263–5, 278, 279, 285–6, 288, 291, 296, 298, 303, 315, 320–30, 341
- zavisnoupitna 75–81, 106–7, 324, 349
- komplementizator 216–7, 342
- koncesiv 147
- kondicional (potencijal) 146–52, 177
- konektor (tekstualni veznik) 12, 15–7, 19–20, 25–7, 86, 174, 195, 209, 211, 223, 260–1, 319, 327, 344
- konjugacija 169

- konjunktorka 14–6, 19, 23–5, 38, 49,
110, 112, 133, 135, 157, 174–5,
216, 218–21, 224–8, 232–3,
236–9, 245–50, 252–4, 256,
258–65, 267, 275, 278, 327–9,
332, 344
gradacijski 112, 274, 276, 329–30
objasnidbeni 274, 329
prosti 269, 217, 272, 274, 278,
329, 332
rastavni 271, 329
sastavni 269, 275, 329–30
složeni 269, 275–6, 329–30, 332
suprotni 272, 329
- koordinacija 16, 46, 489, 54–6, 91,
111, 132, 134, 142, 174, 185–6,
192–3, 195–7, 200, 210, 217–9,
221–3, 226–30, 232–3, 235–8,
245, 247, 249, 254–6, 265–8,
321, 327, 329, 344, 349
- koordinand (koordinat) 54–7,
110–2, 126, 142, 163, 175, 208,
210–1, 219, 223, 227, 230–1,
245, 275, 320, 323–4, 326–9
- kriterij pripadnosti 245–6, 250,
256–9, 263, 328
- kriterij raznovrsnosti 245–6, 257,
259–60, 263, 328
- kvantifikator 109, 125, 127–9, 136,
250
- L**
- leksikalizacija 159, 165–6, 170
lokativ 37
- M**
- morfem 72, 156, 164, 166, 206, 326
- N**
- nepunoznačna riječ 34, 44, 100,
106, 115, 119, 200–1, 210, 214,
231, 239–41, 327
- nominativ 34, 69, 122, 124–7, 144,
168, 323
- O**
- optativ 42
- P**
- padež 31, 60–1, 64, 67, 71–3, 82, 96,
121, 123–6, 144, 156, 164, 179,
184, 188, 202, 235–6, 323, 342
- parafraza 33–4, 37, 106, 111, 268
- parcelacija 209, 266
- particip 200
- perfekt 42, 146, 176
- predikat 12, 24, 28, 36, 42–3, 45–7,
52, 54–8, 87, 90, 95, 100, 104–6,
111, 139, 142, 148–52, 166, 166,
169, 176–7, 180–2, 185–6, 189,
194–6, 200, 202, 211, 213–4,
216, 229–37, 239–44, 259–60,
265, 296, 303, 320, 322, 327
- predikativ 34, 45, 50, 82, 169, 187,
196, 265
- pridjev 12, 30–2, 41, 60, 62–3, 65,
75, 77, 141, 187, 200, 213–4, 255,
321, 327, 338

prijedlog 7, 8, 28–9, 37, 69–70,
 119–29, 141–6, 160, 164, 179,
 183–8, 190, 195, 202–3, 210,
 222, 230, 234, 236, 251, 260, 268,
 297–8, 302, 323–4, 330–2

prilog 12, 14, 16, 18–9, 24–26, 29, 33–
 4, 37, 40, 47, 53, 59, 61–3, 65–6, 68,
 70, 75–6, 80, 83, 85–107, 109–11,
 114, 121, 123–5, 128, 130–5, 141,
 143–5, 147, 154, 156, 158, 160,
 164, 170–1, 178–9, 181–3, 190,
 193–5, 204–6, 209, 211, 213–5,
 252, 254, 262, 267, 275–6, 278,
 292–7, 303, 315, 317, 321–4,
 330–2, 344

količinski 71

mjesni 98–9

načinski 67, 86, 98, 111, 190

neodređeni 99

odnosni (relativni) 58–60, 62, 80,
 92–3, 95–7, 99, 111, 215, 252,
 321

praedicativa tantum 195–6

upitni 75–7, 80, 85, 92, 95–6, 99,
 106, 215, 322

uzročni 77

vremenski 99, 190

zamjenički 27, 62, 76, 81, 83–5,
 92, 179–83, 255

priložni (priloški) izraz 41, 89–90,
 103, 156, 179–85, 188–9, 195, 297,
 302–3, 330–2, 367

protaza (uvodnica) 147–8

R

rečenica 9–19, 21, 23–8, 31–3, 36,
 38–9, 42–7, 49, 53–4, 56–60,
 62–3, 67–8, 70, 74–4, 86–9, 91,
 93, 95, 99–101, 103–7, 110–3,
 116, 119–120, 122, 124, 127, 129–
 31, 133–7, 139–41, 144–6, 148–9,
 151–6, 160–4, 166, 168, 172–7, 179–
 83, 186, 191–8, 200–2, 205, 207–9,
 211, 213–7, 222–3, 226–31, 233–6,
 239–44, 247–50, 252, 254–5, 257–8,
 261–2, 264, 266, 305, 319–21, 323–
 7, 329, 342–3, 345–6

adverbijalna 94

apozicijska 60, 63

atributska 58, 60, 63, 65, 72, 76–
 7, 94, 189–90, 251

dopusna (koncesivna) 42, 193, 195,
 197

ekskluzivna (isključna) 30, 86, 136

gradacijska (gradaciona) 172–6,
 252

izrična 103–5

konkluzivna (zaključna) 86, 135

kontrastna 248

načinska 172

načinsko-poredbena 172

namjerna (finalna) 146–9, 151–2,
 177, 344

nezavisna (koordinirana) 35,
 86, 88–91, 110, 133, 136–7,
 157, 172–5, 209, 219, 221–2,
 224–5, 232, 236–8, 247, 250,
 252, 254–5

- objasnidbena 209, 261–2
- odnosna (relativna) 58–9, 62–3, 67–71, 73–4, 79, 93, 99, 183, 251–2, 257, 340
- pogodbena 110, 147–8, 152–3, 177
- poredbena 252, 259
- posljedična 253–8
- prosta 13, 37, 77, 79, 87, 99, 111, 120, 132, 137, 168, 180, 184, 189, 209–10, 217, 223–4, 229–31, 233–6, 239, 241, 252, 265, 267, 320, 327
- rastavna (disjunkcijska) 31–2, 34–6, 38–40, 43–5, 47, 51, 53, 90, 118, 133, 157
- sastavna 35–6, 86–7, 132, 157, 250, 253, 255
- složena 9, 12–6, 18, 24–5, 42, 46, 52, 60, 68, 75–81, 85, 89–91, 93–5, 98, 100, 103–4, 106, 111–2, 120–2, 132–3, 137, 151, 153, 158, 168, 177, 180, 182, 184, 187–9, 191, 198, 207–11, 213, 215, 217–9, 221–2, 227–30, 232–7, 239–41, 243, 245, 247, 250, 260, 265, 267, 278–9, 320–1, 323–8, 330, 341, 346
- suprotna (adverzativna) 157, 173–4, 247–8, 259
- upitna 63, 65, 74, 76–80, 99
- uzročna (kauzalna) 110, 209
- uzvična 14
- voluntativna 14
- vremenska 99, 117, 190, 248, 264
- zavisna (subordinirana) 14, 24–5, 61–3, 65, 68, 745, 81–2, 96–7, 105–6, 109, 137, 144, 148, 156, 183, 193, 200, 216, 219, 222, 224–6, 233, 242, 245, 248, 250, 254, 256–7, 262–3
- zavisnoupitna 75–9
- rečenična kondenzacija 145, 240
- relativizator 63, 67–70, 72–4, 93–5, 102, 111, 190, 214, 216, 251, 340
- repeticija 234, 342
- riječca (čestica, partikula) 12, 18–9, 23–4, 27–8, 30, 35, 38, 40–1, 43–5, 48–51, 53–4, 56–8, 60–2, 68, 70, 78, 80, 86, 91, 95, 100, 103, 107, 109–11, 114, 116–7, 123–4, 126, 128, 130–7, 139–41, 143, 145–47, 149, 151–4, 156, 160, 166–7, 174–8, 191–5, 197–8, 202, 205, 207, 209–10, 214, 234, 243–4, 251, 254, 260, 266–7, 297, 305, 311–2, 314–5, 317, 320, 323–4, 328, 330–2, 344–5, 349
- adverbalna 147
- aseverativna 134, 141
- dijaloška 175
- dopusna 44
- intenzifikatorska (pojačajna, intenzifikator) 100, 133, 137–8, 140, 146, 165–7, 174–5, 182, 192–5, 198, 210, 227, 266–7, 275, 320, 322, 324, 326, 330
- isključna 86
- koordinacijska 54–6
- oblikotvorna 193–4
- odrična 276, 330

- pleonastička 42–3, 193
 restriktorska (restriktivna) 136, 276, 330
 upitna 75–6
 verifikativna 193
 zahtjevna 103
 zaključna 86
- S**
- sintagma 13, 24–8, 47, 49–53, 74, 85, 87, 105, 115, 119–21, 127–8, 131–2, 136–7, 142, 145, 154, 158, 160–2, 165, 168, 172, 179, 191, 202–3, 208, 210, 216–7, 222, 224–5, 228–32, 235–40, 244–5, 250, 252, 258, 265–6, 268–9, 319–20, 326–8, 338
- sintaksema 47–8, 50, 52–3, 90, 119, 121, 128, 137, 142, 160, 168, 179–80, 182–3, 188, 194, 201–3, 208, 210, 224–5, 228–32, 236–40, 244–5, 250, 252, 258–9, 268–9, 296, 320, 326–9
- subjekt 12, 24, 28, 45–7, 49–50, 63, 69, 73–4, 79, 142, 150, 169, 180, 200, 211, 214–5, 229–31, 233–7, 239, 242–3, 265, 320, 329
- subjunktor 14, 16, 23–4, 61, 65, 75, 77, 85, 146, 157, 172, 174, 193, 216–21, 224–8, 232–3, 236, 238–9, 241, 244–6, 248–50, 252–4, 256, 258–60, 263, 265, 278, 298–9, 302–3, 315, 317, 327–32, 344
- diskontinuirani 309, 331
- poredbeni 205
- priložni 292, 330
- prosti 278, 284, 288, 290, 292, 330, 332
- složeni 124, 203, 297–8, 302–3, 305, 309, 311–2, 314–5, 317, 330–2
- veznički 278, 284, 286, 288, 330
- zamjenički 290, 330
- subordinacija 15–6, 217, 219, 221–3, 226–7, 238, 245, 255–6, 321, 327, 349
- subordinator 16, 76, 156, 215, 217–8, 220, 244
- supstantivat 67, 268, 329
- U**
- uzvik 7, 115–8, 227, 322, 340, 349
- V**
- valencija (valentnost) 50, 67, 82, 84, 100, 120–4, 202, 210, 216, 229–30, 242, 322, 327, 343, 347
- veznik 9–21, 23–46, 48–78, 81–93, 95–111, 114–126, 128–141, 143–67, 170–7, 179–82, 184, 93, 195–200, 202–11, 213–29, 236–9, 241–64, 266, 269, 271, 274, 276, 278–9, 281–2, 285, 290, 297–8, 302–3, 305, 311, 319–32, 338, 341–4, 346, 349
- dopusni (koncesivni) 41, 43, 146, 167, 193, 196
- eksplikativni (eksplikacijski) 179, 181, 184–6, 188, 194, 201
- izrični 103

- kontrastni 247, 259
- koordinacijski (koordinirani, nezavisni, usporedni) 16, 48–9, 52, 55–6, 87, 89, 91, 117–8, 121–2, 126, 132, 134–41, 164, 171, 175–6, 191, 208–11, 218–20, 222–5, 227–8, 236–8, 244, 246–8, 259, 261–2, 264, 266, 321, 323–4, 326–8
- namjerni 146–7, 149, 151
- nepravi 16, 19–20, 24, 27, 58, 61–3, 65–7, 71, 91–2, 215–6, 321
- odnosni 61, 66, 70, 93
- pogodbeni (uslovni) 146–7, 149, 152–3
- poredbeni 126, 205
- posljedični 249, 251, 253, 258
- pravi 16, 19–20, 24, 26–7, 61, 63, 65–7, 91, 104, 109, 156, 169, 177, 183, 195, 215–6, 322
- rastavni (disjunktivni, disjunktivski) 32, 38, 40–1, 43, 46, 50–2, 54–6, 117–8, 321
- sastavni (kopulativni) 87, 139–41, 198–9, 249–51, 254–5, 258, 269, 321
- složeni 30, 52, 54, 57, 122, 124, 139, 145, 148, 151, 156–61, 165–7, 171, 173, 177–9, 182, 184–6, 188–95, 197–202, 204–6, 244, 325–6, 346
- subordinacijski (zavisni) 14, 16, 41, 52, 83, 85, 87, 92, 121, 132, 135, 137, 139, 152–3, 156, 167, 174–5, 177, 179–80, 184–5, 188, 191, 193, 202, 205, 208–10, 218–20, 222–5, 227–8, 241, 245–7, 249, 251–3, 259–60, 321–2, 326–8
- suprotni (adverzativni) 117–8, 140–1, 146, 172–4, 246, 248, 262, 264, 276, 330
- upitni 77, 79, 324
- uzročni 52, 76, 117, 178–9, 205, 249, 251
- uzvični 115–7, 323
- vremenski 117–8, 204, 246, 262
- Z**
- zamjenica 16, 19, 27, 30, 34, 58–62, 64–76, 79, 81, 83–4, 91, 93–4, 98, 105, 147, 158, 162, 164–5, 167–9, 178–80, 184, 189–90, 193–4, 206–7, 211, 213–5, 220, 230–1, 278, 291, 297, 302, 312, 314–5, 321, 324, 326, 330–2, 344
- imenička 63
- lična 69, 71–3
- neodređena 61, 69–71, 164
- odnosna (relativna) 13, 26–7, 40, 58, 60–6, 69–72, 74, 77, 80, 84, 92–4, 103, 190, 214–5, 252, 259, 312, 321
- odrična 164
- opća 70
- pokazna (demonstrativna) 70, 76, 81, 179, 188–9, 194, 200, 202
- posesivna 34
- pridjevska 63

resumtivna 73–4
upitna 27, 40, 62–5, 69, 71, 74–7,
79–80, 85, 103, 147
zarez 31, 39, 88–91, 112–3, 198–9

INDEKS JUNKTORA

A

a 17, 39, 86, 117–8, 137, 139–41, 146, 154, 157, 173, 175, 209, 223, 226–7, 246–7, 264, 269, 272, 329, 332

a da 156, 194, 305, 309, 33–2

ako 17, 19, 33–4, 65, 147, 152–3, 156–7, 166–7, 191, 208, 278, 286–7, 330, 332

ako i 155–6, 311, 331–2

ako ni 311, 331–2

ali 17, 26, 39, 65, 86, 137, 139–41, 146, 155, 157, 209, 225, 260, 263, 269, 272–3, 329, 332

ama 272–3, 329, 332

B

bez da 124, 298, 302, 331–2

bez obzira što 156, 202–3, 302–3, 331–2

bilo 30, 32, 38–45, 47–57, 132–3, 136, 150, 157, 211, 237–8, 269, 271–2, 320–1, 329, 332

bilo čiji 312, 331–2

bilo dokle 315, 331–2

bilo gdje 40–1, 194, 315, 331–2

bilo kad 315, 331–2

bilo kakav 312, 331–2

bilo kako 44, 315, 331–2

bilo kamo 44, 215, 331–2

bilo ko 40, 194, 312, 331–2

bilo koji 43, 312, 331–2

bilo koliki 312, 331–2

bilo kuda 315, 331–2

bilo odakle 315, 331–2

bilo šta 312, 331–2

budući da 57, 92, 155–7, 160–1, 167–9, 171, 200–2, 298, 326, 330, 332

Č

čiji 17, 30, 41, 58, 60–6, 75–7, 79–81, 98, 156, 290–1, 312, 321, 330, 332

čiji god 315, 331–2

čim 94–5, 117, 156, 208, 227, 278–80, 282, 330, 332

D

da 17, 19, 40, 51, 53, 55–6, 63, 65, 68, 86–7, 97, 102–3, 105–7, 147–8, 153, 156–8, 160–1, 166, 168, 179–81, 184, 188–9, 192, 197–203, 206, 208, 224–6, 239–44, 251, 253–5, 257, 278, 281, 282, 284–7, 290, 321, 326, 330, 332

da i 156, 311, 331–2

da ni 311, 331–2

dok 65, 94–6, 110, 156, 191, 221,
225–6, 245–9, 278–80, 282, 328,
330, 332

dokad 95–7, 156, 332, 292–4, 330,
332

dokle 65, 75–6, 95–8, 110, 156, 292–
4, 296, 330, 332

dokle god 317–8, 331–2

dokuda 95, 97–8, 292–3, 330, 332

E

eda 148, 156, 170, 206, 278, 285–6,
330, 332

G

gdje 17, 27, 41, 63, 67–8, 75–7, 85,
92–110, 156, 189–90, 215, 252,
278–9, 282, 292–3, 296, 321–2,
330, 332

gdje god 100, 107, 109, 194, 317–8,
331–2

H

ha 117–8, 132–3, 211, 227–8, 246,
269, 271–2, 278–80, 282, 322–3,
328–30, 332

hem (em) 132, 211, 269, 271, 329,
332

I

i 15–7, 19, 26, 28, 48, 57, 65, 86–7,
89, 91, 110, 114, 119, 122, 130,

132–4, 139–40, 158, 198–9, 209–
11, 224–8, 230, 235–6, 249–50,
253–4, 258, 266–9, 323–4, 329,
332

i ako 194, 198, 305–6, 331–2

i da 194, 198–9, 305–7, 331–2

i kad 194, 198–9, 305–6, 331–2

iako 87, 97, 156–7, 166–8, 196, 224,
244–5, 278, 288, 305, 326, 330,
332

ili 17, 19, 31–3, 35, 38–40, 46, 48–
51, 54–7, 65, 86, 90, 117, 132–4,
155, 157, 209, 211, 227, 229–30,
267, 269, 271, 329, 332

iliti 156, 271, 329, 332

istom što 155–6, 192, 305, 308–9, 331

izuzev ako 298–9, 301, 331–2

izuzev da 298–300, 331–2

izuzev što 298–300, 331–2

J

ja 39, 211, 271–2, 329, 332

jedino što 154, 305, 307–8, 331–2

jer 17, 19, 26, 28, 65, 92, 96, 119,
156–7, 177, 205, 209, 225, 245,
259, 261–2, 278, 282–3, 328, 330,
332

K

kad 19, 26–7, 41, 63, 65–6, 75–6, 79,
92–9, 101–2, 107–10, 117, 147,
153, 156, 189–92, 215, 226, 245,
262–4, 278, 282–3, 286–8, 290,
293–4, 296, 321–2, 328, 330, 332

kad god 107, 317–8, 331–2

- kad i 311, 331–2
 kad ni 311–2, 331–2
 kakav 17, 27, 30, 58–66, 75, 77, 79,
 98, 156, 290–1, 312, 321, 330,
 332
 kakav god 315, 331–2
 kako 17, 27, 41, 61, 63, 65–8, 75–7,
 80, 85–6, 92–5, 97–109, 148, 156,
 190, 215, 278–83, 285–6, 294–6,
 321–2, 330, 332
 kako ... tako i 110–4, 275–6, 322,
 329–30, 332
 kako god 100, 107, 109, 317, 331–2
 kamo 17, 27, 63, 75–7, 94–5, 97–8,
 190, 292–3, 296–7, 32–2, 330,
 332
 kamo god 317–8, 331–2
 kamoli 156–7, 170–7, 206, 245, 252,
 264, 269, 274, 328–9, 332
 kao da 144–5, 155–6, 165, 177, 182,
 305, 310, 331–2
 kao što 144–5, 155–6, 165, 177, 182,
 305, 310, 331–2
 ko 27, 41, 59–67, 75–9, 98, 103, 156,
 290, 312, 321, 330, 332
 ko god 194, 314, 331–2
 koji 13, 17, 27, 41, 58–67, 70–3, 75–
 7, 96, 98, 101, 103, 107, 156, 190,
 214–6, 252, 259, 290–2, 312, 321,
 330, 332
 koji god 314, 331–2
 koliki 27, 30, 59–66, 98, 156, 290–2,
 312, 321, 330, 332
 koliki god 315, 331–2
 koliko 67, 70–1, 75, 77–8, 94–5, 97,
 100–1, 156, 295, 322, 330, 332
 koliko ... toliko i 114, 275–6, 322,
 329–30, 332
 koliko god 100, 155–6, 317, 331–2
 kuda 27, 63, 75–7, 94–5, 97–8, 156,
 190, 292–3, 296–7, 321, 330, 332
 kuda god 317–8, 331–2
- L**
- li 19, 75–8, 87, 147–53, 156, 164,
 208, 278, 286–7, 324, 326, 330,
 332
- M**
- ma 41, 278, 288–9, 330, 332
 ma čiji 312, 314, 331–2
 ma dokle 315–6, 331–2
 ma gdje 100, 107, 109, 156, 194,
 315–6, 331–2
 ma kad 107, 315–6, 331–2
 ma kakav 312–4, 331–2
 ma kako 100, 107, 155–6, 315–6,
 331–2
 ma kamo 315–6, 331–2
 ma ko 194, 312, 331–2
 ma koji 312–3, 331–2
 ma koliki 312, 314, 331–2
 ma koliko 100, 155–6, 315–6, 331–2
 ma kuda 315–6, 331–2
 ma odakle 315–6, 331–2
 ma šta 156, 312–3, 331–2

mada 156–7, 166–7, 278, 288–9, 326,
330, 332

makar 38, 42–3, 278, 288–9, 330, 332

makar da 194, 197, 305–6, 331–2

makar što 194, 197, 305, 331–2

N

nakon što 124, 156–7, 298–9, 331–2

ne ... li 151–2, 305, 309–10, 331–2

ne samo ... nego 112, 157, 171, 229,
244, 275–6, 329, 332

ne samo ... no 171, 275–6, 329, 332

ne samo ... već 171, 244, 275–7, 329,
332

ne toliko ... koliko 171, 275–7, 329,
332

ne toliko ... već 275–7, 329, 330, 332

nego 17, 173, 204–5, 209, 226, 245,
251, 259–61, 269, 272–3, 276,
278, 281–2, 328–30, 332

nego da 156, 165, 177, 305, 310–1,
331–2

nego što 156, 165, 177, 305, 310–1,
331–2

negoli 204–5, 261, 278, 281–2, 330,
332

nek(a)moli 156, 171–6, 252, 264,
269, 274, 329, 332

ni 48, 56–7, 114, 132–4, 157, 209,
211, 269–70, 323–4, 329, 332

niti 17, 114, 132–4, 157, 211, 269–
70, 329, 332

no 204–5, 209, 226, 245, 259–61, 269,
272–3, 276, 278, 281–2, 328–30,
332

O

odakle 27, 63, 75–6, 85, 94–5, 97–8,
156, 190, 292–3, 296–7, 330, 332

odakle god 317–8, 33–2

odnosno 30, 269, 274–5, 329, 332

oli 271, 329, 332

osim ako 155–7, 298–301, 331–2

osim da 298–300, 331–2

osim kad 156, 29, 89, 301–2, 331–2

osim što 124, 155–6, 167–8, 171, 184–
7, 298–300, 326, 331–2

osim ukoliko 298–9, 301, 331–2

otkad 27, 76, 98, 156, 292–4, 330, 332

otkako 80, 98–9, 293–4, 330, 332

otkuda 94, 97–8, 292–3, 296–7, 330,
332

P

pa 17, 19, 65, 87, 89, 132, 137–8,
140, 209, 245, 250, 258–9, 269,
278, 282–3, 290, 328–30, 332

pa ako 305, 305, 331–2

pa da 305, 307, 331–2

pošto 19, 27–8, 41, 61, 65, 92–3, 95,
97–8, 117, 156–7, 278–9, 281–3,
296, 330, 332

premda 156–7, 166–7, 278, 288–90,
326, 330, 332

S

s obzirom da 156, 200–3, 302–3, 331–2

s tim da 303–4, 331–2

s tim što 303–4, 331–2

samo što 154, 156, 192, 305, 307–8,
331–2

sem da 298–300, 331–2
 sem što 298–300, 331–2
 sve ako 305, 307, 331–2
 sve da 305, 307, 331–2
 sve kad 305, 307, 331–2
 svejedno što 194–7, 305, 331–2

Š

što 13, 27, 53, 59–77, 93, 96–8, 110,
 156, 168, 177–86, 190, 192, 195–6,
 202–3, 226, 244, 257, 259, 278–9,
 281–4, 290, 292, 312, 321, 326,
 330, 332

što god 314, 331–2

T

tako da 156–7, 226, 251, 255, 304–
 5, 331–2

taman da 305, 307–8, 331–2

taman kad 307, 332

taman što 192, 305, 308, 331–2
 te 21, 65, 87, 132, 137–8, 140, 199,
 226, 245, 249, 251–8, 268–70, 278,
 284–5, 328–30, 332

tek što 154–6, 192–3, 251, 305, 308–
 9, 326, 331

to jest 57, 167–71, 206, 208, 261, 269,
 274–5, 326, 329, 332

U

ukoliko 147, 153, 157, 278, 286, 288,
 326, 330, 332

umjesto (mjesto, namjesto) da 124,
 155–6, 298–9, 331–2

umjesto (mjesto, namjesto) što 298–
 9, 331–2

uprkos što 298, 302, 331–2

V

već 61, 65, 173, 269, 272–4, 276, 329–
 30, 332

SAŽETAK

Istraživanje teme *Veznici u savremenom bosanskom jeziku* predstavlja naučno lingvističko, dominantno gramatičko, teorijsko istraživanje kome je cilj sinhronijska deskripcija veznika u savremenom bosanskom jeziku, i to veznika kao vrste riječi i veznika kao rečeničnih elemenata. To je istraživanje koje je značajno i za morfologiju i za sintaksu savremenog bosanskog jezika.

Cilj je ovoga istraživanja bio opisati prirodu veznika kao vrste riječi i kao dijelova rečenice, nedvosmisleno ih definirati, razgraničiti ih od drugih vrsta riječi i dijelova rečenice, opisati njihove funkcije u rečenici te izvršiti njihovu klasifikaciju i sačiniti njihov kompletan popis. Opis veznika ujedno je i doprinos opisu složenih rečenica savremenog bosanskog jezika.

Prilikom obrade teme *Veznici u savremenom bosanskom jeziku* analiziran je obiman korpus od preko trideset žanrovski raznovrsnih tekstova: književnih i naučnih djela, novina, magazina i administrativno-pravnih tekstova. Primjenjivane su različite metode, a glavna je metoda *deskriptivna*. Ona je u radu kombinirana s *metodom komparacije*, *metodom analize sadržaja* i *metodom klasifikacije*.

Nazivom veznik u literaturi se označava jedna *vrsta riječi* i jedna vrsta *dijelova rečenice*. Ta dvoznačnost skoro redovno ima za posljedicu poistovjećivanje *veznika kao vrste riječi* i *veznika kao dijelova rečenice*. U ovome radu uvedeno je teorijsko i terminološko razgraničenje tih dvaju značenja. Nakon razmatranja termina koji su se u lingvistici dosad koristili za imenovanje veznih sredstava, za *veznike kao vrstu riječi* zadržan je naziv *veznik*, a za *vezna sredstva na nivou rečenice* odabran je naziv *junktor*.

Veznici su vrsta riječi koja se u gramatičkim opisima bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika oduvijek priznaju kao posebna vrsta riječi. Uvijek su bili definirani i opisivani preko funkcije koju vrše u rečenici. Taj je princip primijenjen i u ovome radu – veznici kao vrsta riječi definirani su preko pojma *junktora*. *Junktori* su definirani kao *riječi ili funkcionalno povezane grupe riječi koje povezuju homofunkcionalne jedinice u prostoj ili složenoj rečenici ili koje uvode zavisnu klauzu u sastav složene rečenice*. U skladu s tim usvojena je i definicija veznika: *Veznici su nepromjenljive*

riječi koje u rečenici uvijek vrše ulogu junktora i ne vrše pritom funkciju nijednog od šest temeljnih rečeničnih dijelova (subjekt, predikat, objekt, adverbijal, atribut, apozicija).

Takva je definicija veznika nedvosmislena jer dovoljno razgraničava veznike od drugih vrsta riječi. Zbog korištenja neadekvatne terminologije u ranijoj je literaturi o veznicima ostalo mnogo nejasnih granica između veznika i drugih vrsta riječi. U ovom smo radu u posebnim poglavljima pojasnili u kojim slučajevima jedinice za koje se pretpostavlja da bi mogle biti veznici zaista jesu veznici, a kad ih treba smatrati pripadnicima neke druge vrste riječi.

U vezi s odnosom veznika i imenica pokazano je da riječi *volja* i *čas*, kojima se nekad pripisuje pripadnost i veznicima i imenicama, ustvari nikad nisu veznici.

Riječ *bilo* u nekim je slučajevima veznik, a u nekima oblik glagola. Veznik *bilo* može biti rastavni i sastavni. U bosanskom jeziku ne postoji veznik, odnosno junktor *bilo da*.

U literaturi skoro da i nema slučajeva slabog razgraničenja između veznika na jednoj strani i pridjeva i brojeva na drugoj.

Najviše problema prilikom razgraničenja veznika od promjenljivih vrsta riječi stvaraju zamjenice. *Odnosne zamjenice* mogu uvoditi zavisnu klauzu u sastav složene rečenice. One po tome jesu *junktori*, ali nisu *veznici*. Veznici ne mogu biti zbog svoje promjenljivosti i zbog toga što u rečenice ne vrše samo funkciju junktora već popunjavaju i neku od šest temeljnih rečeničnih funkcija.

Odnosni prilozi, kakvi su *gdje, kad, kako, kamo, kuda* i sl., nepromjenljive su riječi kao i veznici, ali za razliku od veznika oni u rečenici mogu vršiti i funkciju adverbijala i funkciju junktora. U nekim slučajevima riječi *gdje, kako* i *kad* vrše samo funkciju junktora, a nemaju funkciju adverbijala. U takvim se slučajevima one smatraju veznicima.

U vezi s dodirnim tačkama veznika i priloga treba spomenuti i konstrukcije *kako ... tako* i *te koliko ... toliko* i. U navedenim konstrukcijama riječi *kako, tako, koliko* i *toliko* i dalje se smatraju priložima, oni u pravom smislu kazuju okolnosti (*način* i *količinu*), ali isto tako oni vrše službu povezivanja homofunkcionalnih elemenata. Zato se navedene konstrukcije smatraju *junktovima*.

U vezi s odnosom uzvika i veznika značajna je riječ *ha*. Ona je u nekim slučajevima zaista veznik i njeno je gramatičko ponašanje veoma zanimljivo, jer je u nekim slučajevima nedvosmisleno zavisni veznik (*Ha dođete, javite se*), a u drugim je slučajevima nedvosmisleno nezavisni veznik (*Ha mu dao malo, ha ne dao ništa*). Kao takav, on je potvrda da veznici istog oblika mogu biti i zavisni i nezavisni, u što se uglavnom sumnjalo.

Odnosi između veznika i prijedloga uglavnom su jasni, jer prijedlozi, iako na svojevrsan način povezuju jezičke jedinice, ipak ne povezuju homofunkcionalne jedinice niti uvode zavisne klauze u sastav složene rečenice. Prijedlozi, dakle, *nikad* ne vrše funkciju junktora, dok veznici, po definiciji, takvu ulogu imaju *uvijek*.

Odnos veznika i riječca često je bio nejasan i nerazjašnjen u ranoj gramatičkoj literaturi. Mnoge se riječi mogu upotrijebiti i u okolinama tipičnim za veznike i u okolinama tipičnim za riječce. U ovom radu razjašnjeno je kada se i riječi poput *i, ni, ili, li* i sl. ponašaju kao veznici, a kada kao riječce te je dokazano da riječi *kao* i *po* nikad nisu veznici.

Prema definicijama veznika i junktora koje su usvojene u ovom radu upitne riječi (zamjenice, prilozi, riječce) ne mogu se smatrati ni veznicima ni junktorima. Takve riječi i izrazi ne uvode zavisnoupitnu klauzu u sastav složene rečenice, nego se zavisnoupitna klauza asindetski ugrađuje u složenu rečenicu.

Činjenica je da ulogu povezivanja homofunkcionalnih jedinica i uvođenja zavisne klauze u sastav složene rečenice nekad mogu vršiti i konstrukcije složene od više riječi. Gramatike redovno izdvajaju takve konstrukcije i opisuju ih kao *veznike*, odnosno *složene veznike*. U ovom su radu veznici definirani kao vrsta *riječi*, dakle svaki je veznik jedna riječ. Konstrukcije koje se sastoje od više riječi i skupa vrše funkciju povezivanja ili skupa daju zavisnoj klauzi značenje određenog tipa svrstavaju se u *junktore*. Na osnovu činjenice sastoje li se junktori od jedne ili više riječi junktori su podijeljeni na *proste* i *složene junktore*, a svi se *veznici* ubrajaju u *proste junktore*.

U ovom radu unekoliko je preciziran i sam pojam *riječi*. Prihvaćeno je razlikovanje triju različitih poimanja riječi: *riječi u morfosintaksičkom smislu*, *fonološke riječi* i *pravopisne riječi*. Za opis veznika kao vrste riječi najvažnije je shvatanje riječi kao morfosintaksičke pojave. Za takvo shvatanje bitno je samo gramatičko ponašanje pojedinih jedinica pa je moguće

da se jedna riječ u morfosintaksičkom smislu piše kao dvije pravopisne riječi ili da se izgovara sa dvama akcentima. U ovom je radu shvatanje *riječ*i u morfosintaksičkom smislu približeno Bloomfieldovoj definiciji riječi kao “minimalne slobodne forme”, s tim što je posebna važnost data nerazdvojjivosti dijelova jedne riječi. I razdvojive i nerazdvojive jezičke jedinice koje povezuju homofunkcionalne konstrukcije ili uvode zavisnu klauzu u sastav složene rečenice smatraju se *junktorima*. Samo one koje se ne mogu razdvojiti na dijelove, dakle one među čije se dijelove ne može umetnuti ni enklitika niti intenzifikator niti kakva punoznačna riječ ili veća jedinica – one se mogu svrstati u *veznike kao vrstu riječi*. Među njima može biti i onih koje se pišu kao dvije pravopisne riječi, kakva je, naprimjer, *to jest*. Takve konstrukcije sastavljene od sastavnica koje se u savremenom trenutku doživljavaju kao posebne riječi u ortografskom smislu i koje skupa vrše junktorsku funkciju i u toj se funkciji ne mogu fizički razdvojiti jedna od druge smatraju se *složenim veznicima*.

Veznici i junktori jezičke su jedinice koje pripadaju različitim nivoima analize: veznici pripadaju prvenstveno morfologiji, a junktori prvenstveno sintaksi. Junktori se dijele na konjunktore i subjunktore. Konjunktori su oni *junktori koji povezuju homofunkcionalne jedinice u prosto*j ili *složenoj rečenici* (prvi dio definicije junktora), a *subjunktori* su junktori koji *uvode zavisnu rečenicu u sastav složene rečenice* (drugi dio definicije junktora).

U ovom su radu prihvaćena dva kriterija koji omogućuju jasno razlikovanje konjunktora i subjunktora a mogu se primijeniti na skoro sve junktore. Prema prvom od njih (tzv. *kriterij pripadnosti*), konjunktori ne pripadaju nijednoj od klauza koje povezuju, a subjunktori jesu dio zavisnih klauza koje uvode u složenu rečenicu. Drugi (tzv. *kriterij raznovrsnosti*) podrazumijeva različito ponašanje junktora u pogledu elemenata koje povezuju. Subjunktori mogu povezivati isključivo klauze, odnosno uvoditi zavisnu klauzu u sastav složene rečenice, a konjunktori mogu povezivati i nezavisne klauze i sintagme i sintakseme i riječi.

Na osnovu usvojene definicije konjunktora i subjunktora te *kriterija pripadnosti* i *raznovrsnosti* razjašnjen je status jedinica čija je pripadnost konjunkturima i subjunkturima bila nejasna i različito tumačena u ranijoj literaturi (*ha, te, pa, dok, kad, jer, nego, no, kamoli*). Jedna od novina koje su predstavljene u ovom radu jeste ukazivanje na upotrebu veznika *pa* u funkciji junktora uzročnih i atributskih zavisnih klauza.

Na kraju rada predstavljeni su konjunktori i subjunktori bosanskog jezika i razvrstani su s obzirom na strukturu, vrste riječi i značenje.

Konjunktori mogu biti prosti i složeni. Prosti se sastoje od samo jedne riječi i svi pripadaju veznicima kao vrsti riječi. U bosanskom jeziku prosti konjunktori su: *i, pa, te, ni, niti, hem (em), plus, ili, bilo, ha, a, ali, nego, no, već, kamoli, nek(a)moli, to jest i odnosno*. Oni među koordinandima koje povezuju uspostavljaju različite značenjske odnose: sastavne, rastavne, suprotne, gradacijske i objasnidbene.

Složeni konjunktori sastoje se iz više riječi. U bosanskom jeziku složeni konjunktori su *kako ... tako i, koliko ... toliko i, ne samo ... nego, ne samo ... no, ne samo ... već, ne toliko ... koliko i ne toliko ... već*. Između njihovih dijelova redovno se ostvaruje neka druga jezička jedinica. Oni po značenju mogu biti *sastavni i gradacijski*.

I subjunktori su podijeljeni na proste i složene. Prosti su oni koji se sastoje od samo jedne riječi. Oni mogu pripadati različitim vrstama riječi – veznicima, zamjenicama i priložima. U vezničke proste subjunktore ubrajaju se *ako, čim, da, dok, eda, gdje, ha, iako, jer, kad, kako, li, ma, mada, makar, nego, negoli, no, pa, pošto, premda, što, te i ukoliko*. Oni u sastav složene rečenice uvode zavisne klauze različitih vrsta: objekatske, kontrastne, vremenske, načinske, poredbene, uzročne, posljedične, namjerne, pogodbene, dopusne i atributske. *Zamjenički prosti subjunktori* jesu riječi *čiji, kakav, ko, koji, koliki i što*. Njima se uvode atributske zavisne klauze. *Priložni prosti subjunktori* jesu *dokad, dokle, dokuda, gdje, kad, kako, kamo, koliko, kuda, odakle, otkad, otkako, otkuda i pošto*. Njima se mogu uvoditi raznovrsne klauze: mjesne, vremenske, načinske, poredbene, količinske i atributske.

Složeni subjunktori u svom sastavu imaju dvije ili više riječi. Veoma su raznovrsni s obzirom na vrste riječi koje ulaze u njihov sastav. Istraživanje pokazuje da su moguće sljedeće kombinacije: *glagol + veznik, prijedlog + veznik, prijedlog + imenica + veznik, prilog (priloški izraz) + veznik, riječca + veznik, veznik + riječca, riječca + zamjenica, zamjenica + riječca, riječca + prilog i prilog + riječca*. U složene subjunktore ubrajaju se sljedeće konstrukcije: *budući da, nakon što, umjesto / mjesto / namjesto da, umjesto / mjesto / namjesto što, osim što, osim da, sem što, sem da, izuzev što, izuzev da, osim ako, izuzev ako, osim ukoliko, osim kad, bez da, bez obzira što, s obzirom da, s tim što, s tim da, tako da, a da, svejedno što, makar da, makar što, i ako, i kad, i da, pa da, pa ako, taman da, sve ako, sve da, sve kad, jedino*

što, samo što, taman što, tek što, istom što, ne ... li, kao što, kao da, nego što, nego da, ako i, ako ni, da i, da ni, kad i, kad ni, bilo ko, bilo šta, bilo koji, bilo kakav, bilo čiji, bilo koliki, ma ko, ma šta, ma koji, ma kakav, ma čiji, ma koliki, ko god, šta god, koji god, kakav god, čiji god, koliki god, bilo kako, bilo kad, bilo gdje, bilo odakle, bilo dokle, bilo kuda, bilo kamo, ma kako, ma koliko, ma kad, ma gdje, ma odakle, ma dokle, ma kuda, ma kamo, kako god, koliko god, kad god, gdje god, odakle god, dokle god, kuda god i kamo god. Zavisne klauze koje se uvode pomoću složenih subjunktora mogu imati uzročno, vremensko, ekspektivno, dopusno, eksceptivno, specifikativno, posljedično, popratnookolnosno i namjerno značenje.

SUMMARY

Research on *Conjunctions in Contemporary Bosnian Language* represents a linguistic, primarily grammatical, theoretical research which aims to provide a synchronic description of conjunctions in contemporary Bosnian language, both when observed as parts of speech and parts of a sentence. The research is significant both for the morphology and syntax of contemporary Bosnian language.

The aim of the research was to describe the nature of conjunctions as parts of speech and parts of a sentence, clearly define them, differentiate them from other parts of speech and parts of sentences, describe their function in the sentence, classify them and make their complete list. At the same time, the description of conjunctions also makes a contribution to the description of complex sentences in contemporary Bosnian language.

In the course of the research *Conjunctions in Contemporary Bosnian Language*, an extensive corpus of over thirty texts of different genres (literary and scientific works, newspapers, magazines, administrative and legal texts) has been analysed. Different methods have been applied, *descriptive method* being the main method applied in the research. This method was combined with the *comparison method*, the *method of content analysis* and *classification methods*.

In earlier works, the term *veznik* (conjunction) was used to denote both a part of speech, and in the case of analysing complex sentences, this term was used to refer to certain parts of a sentence. To avoid this ambiguity, this book introduces a theoretical and terminological distinction between the two meanings. After a consideration of the terms previously used in linguistics for naming connecting words, the term *conjunction* is kept for conjunctions as parts of speech, and for connecting words at the level of the sentence, the term *junctor* has been introduced.

Conjunctions are the type of words that, in grammatical descriptions of the Bosnian, Croatian, and Serbian language, have been identified and described through the function they perform in the sentence. This principle is applied in this book as well since conjunctions have been defined through the term *junctor*. *Junctors* are defined as words or functionally related groups

of words that connect homofunctional units in a simple or complex sentence, or that introduce a dependent clause in a complex sentence structure. In accordance with it, the following definition for conjunctions has been adopted: *Conjunctions are invariable words in the sentence functioning as junctors and they do not perform the function of any basic sentence elements (subject, predicate, object, adverbial, attribute, apposition).*

Such a definition is unambiguous because it differentiates conjunctions from other parts of speech. Due to the terminology used earlier, the distinction between conjunctions and other parts of speech may have not been clear. For that reason, this book reveals, through its different chapters, which linguistic units could be treated as both conjunctions and members of another part of speech. Due to the different morphological, syntactic and semantic criteria, it has been clarified when the words analysed are conjunctions and when they should be classified as another part of speech.

In connection with the relationship of nouns and conjunctions, it has been shown that the words *volja* and *čas*, which are sometimes considered to belong to the conjunctions or nouns, in fact, never function as conjunctions.

In some cases, the word *bilo* is a conjunction, and in some other cases, a verb form. Furthermore, the conjunction *bilo* can be disjunctive and copulative. In the Bosnian language, there is no conjunction or junctor *bilo da*.

As for other published research, there are no cases of unclear distinction between conjunctions on the one hand and adjectives and numbers on the other.

When it comes to the relation between conjunctions and pronouns, relative pronouns such as *ko*, *što*, *koji*, *čiji*, *kakav* and *koliki* are often referred to as “fake conjunctions” since they introduce the subordinate clause into the complex sentence structure. Therefore, this feature classifies them as junctors but not conjunctions. They cannot function as conjunctions because of their variability and because they do not only perform a function of a junctor in the sentence but they also perform one of the six basic functions in a sentence.

Relative adverbs, such as *gdje*, *kad*, *kako*, *kamo*, *kuda* are undeclinable words like conjunctions, but unlike conjunctions in the sentence, they can perform functions of adverbials, as well as functions of junctors. In some

cases the words *gdje*, *kako* and *kad* have only the function of a junctor but not an adverbial. In such cases, they are considered to be conjunctions.

In connection with the conjunctions and adverbs, there have to be mentioned constructions such as *kako ... tako i* and *koliko ... toliko i*. In these structures, the words *kako*, *tako*, *koliko* and *toliko* are considered to be adverbs, as they refer to circumstances (manner and quantity), but they also connect homofunctional elements. Therefore, these structures are considered to be *junctors*.

With regard to the relation of interjections and conjunctions the word *ha* is also important to mention. In some cases, it is actually a conjunction and its grammatical behaviour is very interesting, because, in some cases, it is a clearly dependent conjunction (*Ha dođete, javite se*), but in other cases, it is clearly an independent conjunction (*Ha mu dao malo, ha ne dao ništa*). As such, it confirms that conjunctions of the same form can be dependent as well as independent, what linguists were generally suspicious of.

Relations between conjunctions and prepositions are mostly clear because prepositions link linguistic units, though in a very specific way; however, they do not connect homofunctional units nor introduce dependent clauses into a complex sentence structure. The prepositions, therefore, *never* have the junctor function, while on the other hand, conjunctions, by definition, *always* have such a role.

The relationship between conjunctions and particles has often been ambiguous and controversial in the grammatical literature. This book clarifies when the words such as *i*, *ni*, *ili*, *li* etc. behave as conjunctions or as particles. Furthermore, research has confirmed that words *kao* and *po* are never conjunctions.

According to the definitions of conjunctions and junctors adopted in this book, interrogative pronouns, adverbs and particles can be considered neither conjunctions nor junctors. Such words and phrases do not introduce dependent-interrogative clause in a complex sentence structure, but dependent-interrogative clause is asyndetically incorporated into a complex sentence.

The fact is that the role of linking homofunctional units and the introduction of the dependent clause in a complex sentence structure can be applied to more than one word. Grammars highlight such structures

and describe them as *conjunctions* or *complex conjunctions*. In this book, conjunctions are defined as a type of *word*, and therefore – each conjunction is a *single word*. Structures that consist of several words and perform the function of linking together or giving a subordinate clause the meaning of a certain type are classified as *junctors*. Based on whether junctors consist of one or more words, they are divided into *simple* and *complex junctors*, and all conjunctions belong to the group of *simple junctors*.

In this book, the notion of the word *word* itself has been precisely defined. There are three different accepted conceptions of words: *words in the morphosyntactic sense*, *phonological words* and *orthographic words*. In all cases, in the case of the grammatical description, or the description of conjunctions themselves, the most important approach to the description of the word is the one that treats the word as a morphosyntactic phenomenon. Owing to this approach, it has been concluded that the unit *to jest* is one word, i.e., a conjunction in a morphosyntactic sense, regardless of the fact that it is written as two orthographic words. Such an approach also leads to the conclusion that the term *complex conjunctions* should be abandoned and the theory should differentiate only simple and complex junctors.

Conjunctions and junctors are linguistic units which belong to different levels of analysis: conjunctions belong primarily to morphology, while junctors belong to syntax. Junctors are divided into *conjunctors* and *subjunctors*. Conjunctors are those junctors linking homofunctional units in a simple or complex sentence (the first part of the definition of junctor) while subjunctors are junctors that introduce a dependent clause in a complex sentence structure (the second part of the definition of junctors).

In this book, there are two adopted criteria which allow a clear distinction between the conjunctor and the subjunctor and they can be applied to almost all junctors. According to the first one (the so-called *criterion of affiliation*), conjunctors do not belong to any of the constructions they connect while subjunctors are part of subordinate clauses they introduced into a complex sentence. The second criterion (*diversity criterion*) implies different behavior of junctors regarding the elements they connect. Subjunctors can connect exclusively clauses, and, in other words, they can introduce subordinate clauses into the composition of complex sentences, while conjunctors can connect independent clauses, phrases and words as well.

Based on the adopted definitions of the conjunctor and the subjunctor and the criteria of affiliation and diversity, the status of units whose affiliation to conjunctors and subjunctors was vague and interpreted differently in the earlier literature (*ha, te, pa, dok, kad, jer, nego, no, kamoli*) has been clarified. One of the innovations that were presented in this book is pointing out the usage of the *pa* conjunction in the role of the junctor of attribute and causal subordinate clauses.

Conjunctors and subjunctors in the Bosnian language are presented and classified in the final chapter of this book with respect to the structure, part of speech and meaning.

Conjunctors can be simple and complex. Simple conjunctors are composed of only one word, and they all belong to the *conjunctions* as parts of speech. The Bosnian simple conjunctors are *i, pa, te, ni, niti, hem (em), ili, bilo, ha, a, ali, nego, no, već, kamoli, nek(a)moli, to jest* and *odnosno*. These establish the link among the words they connect and establish different semantic relations: copulative, disjunctive, adversative, gradable and explanative.

Complex conjunctors consist of several words. The Bosnian complex conjunctors are: *kako ... tako i, koliko ... toliko i, ne samo ... nego, ne samo ... no, ne samo ... već, ne toliko ... koliko* and *ne toliko ... već*. There is also another linguistic unit between their parts. With regard to meaning they can be copulative and gradable.

Subjunctors are also divided into simple and complex. Those consisting of only one word are simple subjunctors. They may belong to different types of words – conjunctions, pronouns, and adverbs. Simple subjunctors include *ako, čim, da, dok, eda, gdje, ha, iako, jer, kad, kako, li, ma, mada, makar, nego, negoli, no, pa, pošto, premda, što, te* and *ukoliko*. They introduce the dependent clause of different types such as objective clauses, contrasting, temporal, modal, comparative, causal, consequential, final, conditional, concessive and attributive within the complex sentence structure. Simple pronoun subjunctors are the following: *čiji, kakav, ko, koji, koliki* and *što*. They introduce the attribute dependent clause. Adverbial simple subjunctors are *dokle, dokuda, gdje, kad, kako, kamo, koliko, kuda, odakle, otkako, otkuda* and *pošto*. They can introduce a variety of clauses: local, temporal, modal, comparative, quantitative and attributive.

Complex subjunctors in their composition have two or more words. They are very diverse with respect to the types of words that are

their components. Research shows that the following combinations are possible: *verb + conjunction*, *preposition + conjunction*, *preposition + noun + verb*, *adverb (adverbial expression) + conjunction*, *particle + conjunction*, *conjunction + particle*, *particle + pronoun*, *pronoun + particle*, *particle + adverb* and *adverb + particle*. The complex subjunctors include the following structures: *budući da*, *nakon što*, *umjesto / mjesto / namjesto da*, *umjesto / mjesto / namjesto što*, *osim što*, *osim da*, *sem što*, *sem da*, *izuzev što*, *izuzev da*, *osim ako*, *izuzev ako*, *osim ukoliko*, *osim kad*, *bez da*, *bez obzira što*, *s obzirom da*, *s tim što*, *s tim da*, *tako da*, *a da*, *svejedno što*, *makar da*, *makar što*, *i ako*, *i kad*, *i da*, *pa da*, *pa ako*, *taman da*, *sve ako*, *sve da*, *sve kad*, *jedino što*, *samo što*, *taman što*, *tek što*, *istom što*, *ne ... li*, *kao što*, *kao da*, *nego što*, *nego da*, *ako i*, *ako ni*, *da i*, *da ni*, *kad i*, *kad ni*, *bilo ko*, *bilo šta*, *bilo koji*, *bilo kakav*, *bilo čiji*, *bilo koliki*, *ma ko*, *ma šta*, *ma koji*, *ma kakav*, *ma čiji*, *ma koliki*, *ko god*, *šta god*, *koji god*, *kakav god*, *čiji god*, *koliki god*, *bilo kako*, *bilo kad*, *bilo gdje*, *bilo odakle*, *bilo dokle*, *bilo kuda*, *bilo kamo*, *ma kako*, *ma koliko*, *ma kad*, *ma gdje*, *ma odakle*, *ma dokle*, *ma kuda*, *ma kamo*, *kako god*, *koliko god*, *kad god*, *gdje god*, *odakle god*, *dokle god*, *kuda god* and *kamo god*. Subordinate clauses introduced by complex subjunctors may have causal, temporal, expective, concessive, specificative, consequential, circumstantial as well as the meaning of exception, purpose and intention.

PODACI O AUTORU

Halid Bulić rođen je 1985. godine u Tuzli. Studirao je bosanski, hrvatski i srpski jezik i književnosti naroda Bosne i Hercegovine na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Na istom je fakultetu magistrirao (2010) i doktorirao (2013). Predsjednik je Instituta za bosanski jezik i književnost u Tuzli te urednik magazina za jezik i književnost *Lingvazin*. Član je međunarodnih naučnih lingvističkih udruženja *Slavic Linguistic Society* i

Societas Linguistica Europaea te dopisni član Bosanskohercegovačko-američke akademije nauka i umjetnosti (BHAAAS). Objavio je naučne knjige *Iz morfologije i sintakse savremenog bosanskog jezika* (Slavistički komitet, Sarajevo, 2011), *Teme iz lingvističke bosnistike* (Institut za bosanski jezik i književnost, Tuzla, 2016), *Pragmatički aspekti romana Ponornica Skendera Kulenovića* (Institut za bosanski jezik i književnost, Tuzla, 2018), *Pragmatika* (Bookline, Sarajevo, 2019, u koautorstvu sa Sabinom Bakšić), *Nove teme iz lingvističke bosnistike* (Institut za bosanski jezik i književnost, Tuzla, 2019), knjigu poezije *Televizionar* (PrintCom, Tuzla, 2011) te brojne naučne i stručne radove u domaćim i inozemnim časopisima i zbornicima radova. Učestvovao je na više međunarodnih naučnih skupova. Obavio je više intervjua s poznatim svjetskim lingvistima i književnim teoretičarima i objavio ih u magazinu za jezik i književnost *Lingvazin*. Za knjigu *Teme iz lingvističke bosnistike* dobio je 2017. godine nagradu *Hasan Kaimija*, a za knjigu *Pragmatika* nagradu za najbolji univerzitetski udžbenik na Sarajevskom sajmu knjiga 2019. godine. Od 2009. do 2013. godine bio je asistent na Odsjeku za bosanski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli. Od 2013. godine nastavnik je na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Držao je predavanja na više evropskih univerziteta (Berlin, Poznanj, Budimpešta, Graz). Piše poeziju i prozu. Za književni rad dobio je više bosanskohercegovačkih i međunarodnih nagrada. Poezija mu je prevedena na engleski, italijanski i poljski jezik te uvrštena u nekoliko međunarodnih antologija poezije.

Knjiga je štampana uz finansijsku pomoć
Fondacije za izdavaštvo Sarajevo

